

ЗЛАТИБОРСКЕ ВЕСТИ

БРОЈ 72 ■ ЈУН 2021. ГОДИНЕ ■ БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Постројење за прераду отпадних вода пуштено у пробни рад

**30. јун,
дан општине
Чајетина**

**Нови дом
за дванаест
породица**

**ВЕЛИКИ ЉУДИ МАЛЕ СРБИЈЕ:
АКАДЕМИК МАРКО БУМБАШИРЕВИЋ**

Стетоскоп, прва играчка

ОТВОРЕНА ПОСЛОВНА ЗОНА „БРАНЕШКО ПОЉЕ“

**Инвестиција
у будућност**

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА ПОВОДОМ ДАНА ОПШТИНЕ

Године идеја, рада и улагања донеле резултате

Иако је уобичајено да се Дан општине обележи и некаквим резимеом, време заустављено пандемијом опасног вируса и изнуђене здравствене мере утицали су на животе људи, али и на унапред сковане планове и задатке које су пред себе поставиле локалне заједнице широм Србије. Ипак, Чајетина и „златна планина“ нису потонули у чамотињи карантина или самоизолације. Напротив! Зато са нескривеним поносом подсећамо шта је упркос свему учињено.

Са свим пројектима који су завршени током прошле и 2021. године – а реч је о реконструкцији Краљевог трга и језера, хале у Чајетини, куповини дворане на Златибору, о гондоли и новим садржајима на којима се увелико ради, о еколошком искораку направљеном отпочињањем пробног рада постројења за прераду отпадних вода – може да се очекује милион посетилаца на годишњем нивоу, односно 10 милиона ноћења! Јер код нас је ситуација била много повољнија.

Да је заиста тако, председник општине Чајетина Милан Стаматовић

наговестио је новим капиталним пројектима који мењају лик, али не и дух Златибора и његових житеља.

Ослањање на идеје претходника

По његовим речима, планови развоја општине Чајетина раде се уз помоћ реномираних институција и стручњака, али и на основу визија људи који су обележили нека ранија времена и оставили пројекте који су и сада сасвим употребљиви.

– Не одређују политичари где ће се шта градити. Ослањали смо се на

студије и идеје наших претходника, посебно академика Миладина Пећинара и стручних људи тог времена који су нас упутили како би требало и у ком правцу да деламо. Тамо где су они стали, где нису успели да заврше, стекли су се услови да ми наставимо, пројектујемо, изведемо, да обезбедимо новац за то. Ми смо наше прљаво, запуштено и дотрајало језеро реконструисали и уредили, па напунили пијаћом водом, модернизовали га и осветлили, а све у сарадњи са светским угледним компанијама. Уз естетске интервенције, речна корита смо це-

воводима усмерили ка постројењу за прераду отпадних вода.

Гостима је најупечатљивија златиборска „Голд гондола“ која од Нове године ради такође преко пројектованог капацитета.

– Подсећам како су нас оспоравали и прозивали што асфалтирамо пут до једне куће у селу у коме су остала старачка домаћинства. Ово време их је демантовало. Јер млади се враћају тамо где постоји уређена инфраструктура. За неколико година асфалтирали смо локалне путеве у дужини једне траке ауто-пута до Београда, или више од 400 километара! Наша уређена села имају све више младих људи који осим добрих путева имају и здравствену заштиту, вртиће за децу, превоз за љаке и све друге садржаје као и њихови вршњаци у градовима. А то је наш дугорочни програм.

Заштита животне средине пре свега

У низу пројеката на заштити животне средине, од радова у центру планине до постројења за прераду отпадних вода на Златибору, у плану је изградња фекалног колектора до локације постројења за њену прераду на Сушици.

Председник Чајетине је нагласио и да је интерес људи у овој општини да национални инфраструктурни пројекти, пре свега аеродром Поникве, буду завршени што пре и да ће и то допринети већем броју туриста на Златибору.

– Гасовод до Златибора већ је завршен, први велики објекти и неколико хотела већ су прикључени и користе тај енергент за грејање и друге потребе, а очекујем да ће ускоро и други велики корисници бити прикључени, што је у интересу свих. Такве инвестиције, као и одлагање чврстог отпада, дају нам за право да се у предстојећем периоду декларишемо као еколошка општина, да бисмо касније могли да се појавимо са нашим брендом, са органском храном, јер је Златибор сам по себи бренд, пре свега у туризму.

Уз пројекте које смо привели крају моћи ћемо да отворимо нове око Рибничког језера. Како је гондола завршена, ту је перспектива за изградњу пешачких и бициклистичких стаза. Имаћемо круг дужине 10 километара из центра Златибора према хотелу „Олимп“, кроз насеље „Јелена Анжујска“, из споменика на Шуматном брду, кроз

Рибничко језеро

Смиљанске закосе па до међустанице гондоле на Рибници, од те тачке према Кобиљој глави, а затим до подножја скијалишта Обудовица и поново до почетне тачке на Краљевом тргу. Реч је о понуди коју очекује савремени туриста, а Златибор с овим бициклистичким стазама пристаје светској мапи, што нам је недостајало.

Пројекат „Златни град“

Пројекат „Златни град“ подразумева спортске терене, једну спортску халу, хотеле високе категорије и голф терен. Цео комплекс простираће се на више од 200 хектара. Према истраживањима и мишљењу струке најидеалнија локација у Србији је потез око Рибничког језера, управо намењен развијању резиденцијалног туризма и изградњи голф терена. Преовлађујућа намена „Златног града“ биће спорт, рекреација и здравствени туризам, али то је и идеална локација и за производњу електричне енергије соларним панелима, јер потез око језера и конфигурација терена омогућавају постављање тих светлосних колектора. Изградња ће започети кад се Рибничко језеро преведе у комерцијалне сврхе и када буде обезбеђен алтернативни вид водоснабдевања са Сушичког врела.

Подршка пољопривреди

На конференцији „Агроиндустријски центар – темељ привреде Златиборског округа“ представљена је својевремено идеја оснивања оваког центра, адекватни модели пословања, могућности и користи који се његовим радом могу оства-

рити. Како у Златиборском округу, тако и за привреду целе земље, а сада су створени услови да се почне и са конкретном реализацијом тог пројекта. И – почело је.

Председник општине Милан Стаматовић, коментаришући значај пројекта Агробизнис центра, истакао је да већ дужи низ година Општина Чајетина ради на томе да добро организује пољопривреднике, заштити бренд, удружи произвођаче и подстакне производњу традиционалних рукотворина. Јер дошло је време да се оно што настаје вековима сада производи на модернији начин, а притом остане подједнако квалитетно.

Општина је ове године проширила капацитет млекаре и започела са изградњом нове, а у перспективи је и изградња сушаре за воће, хладњаче и кланице. Биће набављена и опрема која ће помоћи произвођачима да лакше обаве анализу земљишта, квалитета хране и производа, на томе се озбиљно ради.

Преко Привредног друштва „Златиборски еко аграр“ ова локална самоуправа на разне начине пружа подршку пољопривредним произвођачима. Све што је стратегијом руралног развоја предвиђено још пре пет година, а за период од 2016. до 2021., „Златиборски еко аграр“ настоји да спровођењем планираних мера, одржи у континуитету.

– Перспектива и будућност Србије је у туризму, пољопривреди и сточарству, као и комплементарним грама које их допуњују, а ми можемо у томе тражити своју развојну шансу и прилику за излазак из сваке економске кризе – сматра председник.

Да млади остану на дедовини

Отварању вртића у Љубишу, када је у то село дошао најбољи тенисер света Новак Ђоковић, присуствовао је и председник општине и том приликом изјавио:

– Дечја граја одзвањаће од данас у новоизграђеном вртићу и то ће бити још један допринос развоју општине Чајетина, а и додатни мотив да млади парови са децом остану у свом родном крају, на својој дедовини и, што да не, да и млади из других средина будућност виде на Златибору. Најсрећнији бих био да из овог вртића на свој пут успеха крену неки нови Ршуми да пронесу име нашег краја.

Неизмерно смо захвални Новаку Ђоковићу и на донацији, и на посети Љубишу и Златибору. Надам се да ће ова успешна сарадња трајати још дуго, и да ћемо у будућности реализовати још оваквих и сличних акција.

Сушички водовод и „Златни град“

Локална самоуправа упорно ради на обезбеђивању алтернативних извора водоснабдевања становништва, а опција је започета изградња новог Сушичког водовода. То је промишљен искорак ка новом и садржајнијем туристичком развоју Златибора.

Сви су до сада имали неке локалне водоводе који су били довољни раније, док је било мање домаћинства. Сада се тај број увећао, с њим и број породица које остају овде, увећани су и производни капацитети, али и даље постоје реални за-

*Свим својим суарађанима и сарадницима честитам Дан општине
с нагом да ћемо у наредном периоду бити бољи и успешнији.*

*Сијуран сам да ћемо завршити зајочето, али и развити
нове пројекте за добробити мештана, наших грађих јосију
и мнобројних јословних јарћнера.*

Златина иланина има чиме да се јоноси.

**С најбољим жељама,
председник Милан Стаматовић**

хтеви за већом количином воде. Сигурно је да ћемо ове године решити тај део, док ћемо у наредној спојити систем водоснабдевања до Златибора.

Већ у наредној години можемо размишљати о томе да Рибничко језеро ставимо у комерцијалне сврхе. Да бисмо то урадили, предстоји нам још једна изградња резервоара у Врањевини, да би се обезбедиле и довољне количине резерве воде за постојеће објекте на Златибору. Управо на том делу, наомак Рибничког језера где је срце гондоле, планирамо нови туристички развој. У овој природној оази биће изграђен луксузни туристички комплекс „Златни град“, намењен здравственом и спортско-рекреативном туризму.

Већ радимо идејна решења за изградњу „Златног града“, па ће Мастер план за развој тог подручја око међустанице у Рибници бити оперативан и спреман за реализацију за две године. Градња „Златног града“ изводиће се у три фазе, на простору од око 200 хектара.

Замајак напретку

У присуству Александра Вучића, председника Републике Србије, а с њим и Татјане Матић, министарке трговине, туризма и телекомуникација, француског амбасадора Жан-Луј Фалконија и других високих државних званичника као и представника конзорцијума компанија које су радиле на реализацији овог пројекта, 14. јануара је на Златибору свечано отворена пано-

рамска „Голд гондола“, која је с трасом од девет километара најдужа те врсте у свету, а повезује центар Златибора са врхом Торник.

– На основу искуства наших претходника знали смо да је реч о замајцу туризма на Златибору – рекао је Милан Стаматовић. – А почело је у време владе Војислава Коштунице. И тада је било проблема на нижим нивоима са бирократијом и неразумним министрима, па је и обнова Ски-центра „Торник“ потрајала око пет година. Размишљали смо како даље развијати Златибор и туризам, а на основу поменутих искустава и идејама предака дошли смо на идеју да направимо гондолу. И – ево је.

Стаматовић је на крају тог свог

обраћања истакао да је за грађане важно да се изврши децентрализација, као и да се уведу платни разреди. То би Србију оживело. Цитирајући мудрост земљака, песника Љубивоја Ршумовића који је записао „Ми у градовима од деце правимо кућне љубимце, а на селу расту мали људи“, председник општине Чајетина је подсетио да се кроз ту поруку види да је из малих средина потекло мноштво великих људи, а захваљујући њиховим идејама и гондола је почела са радом.

Изградња гондоле коштала је 13 милиона евра, а општина Чајетина је обезбедила новац из сопствених средстава. То је најдужа панорамска гондола са капацитетом од 600

путника на сат, са 55 кабина од по десет места.

Помаже се и старима и деци

Општина Чајетина из године у годину издваја значајна средства за социјалну заштиту. Већ 11 година она финансира услуге Помоћ у кући за стара лица и Дневни боравак „Зрачак“ за децу са сметњама у развоју. Раније је то функционисало преко Центра за социјални рад, а од 2014. године пружалац услуга је УГ „Златиборски круг“. За услугу Помоћ у кући за стара лица из општинског буџета издвојено је 11,2 милиона динара (користи је тренутно 67 лица), а за „Зрачак“ је издвојено упола мање, 5,5 милиона.

– Све што смо до сада урадили даје резултате, али то је посао за више од десет година улагања у инфраструктуру, стварања позитивног амбијента и ваљаних услова да би млади били овде. Поред основне инфраструктуре, што је услов да би неко живео у руралним подручјима, мора се водити рачуна о образовању, здравственој заштити, о културном животу. Младе породице које остају овде очекују да имају све услове као и њихови вршњаци у граду, а то се код нас интензивно дешава. Општина води рачуна и о културним дешавањима, што је предуслов да би место могло да живи и да се развија у културном смислу, поред тога имамо и добро развијену спортску инфраструктуру, а и то им је важно – закључује председник општине Чајетина. ▲

Вршић у Љубишу

АРСЕН ЂУРИЋ ЗА "ЗЛАТИБОРСКЕ ВЕСТИ" ПОВОДОМ ДАНА ОПШТИНЕ

Задовољство оствареним пројектима и ефикасним радом скупштине

У протеклих годину дана одржано је 12 седница Скупштине општине Чајетина, на којима је донето више од 300 одлука и решења. Радило се ефикасно и одговорно, изражавам велико задовољство ефикасношћу рада скупштине. Установљен је и један нови модел: пред сваку седницу имамо још један састанак са шефовима свих одборничких клубова како би се отклониле разне дилеме и недоумице, да би парламент што боље и ефикасније радио.

Овако о раду локалног парламента за "Златиборске вести" говори председник СО Чајетина Арсен Ђурић. Донете скупштинске одлуке биле су предуслов да се остваре многи важни пројекти:

– За годину дана одрађен је већи број инфраструктурних и капиталних пројеката. Отворена је "Голд гондола", завршени Постројење за пречишћавање отпадних вода "Златибор" и индустријска зона у Бранешком пољу, урађено и реконструисано десетине километара нових путева и улица на Златибору, Чајетини и у сеоским месним заједницама, завршен спортски парк преко пута хотела "Олимп"...

– Ове године планирана је изградња и уређење трим стазе и парка на Караули, ради се пројектна документација за изградњу парка на потезу од Колибе до постројења за пречишћавање отпадних вода, планирана је реконструкција парка у Чајетини... То значи да је значајан број капиталних инвестиција успешно окончан у претходној години, али има и подухвата чија је реализација у току. Радили смо један

ребаланс општинског буџета, у плану је да се ради још један с обзиром на то да су приходи значајно већи од планираних, тако да ће бити још средстава за капиталне инвестиције – рекао нам је Ђурић.

Додатна средства из буџета преусмериће се и за изградњу водовода "Сушичко врело", где почиње прва фаза пројекта која подразумева градњу 4.200 метара цевовода, као

и црпне станице и фабрике воде на Жигалском вису. Такође, започиће изградња две соларне електране: једне на спортској хали на Златибору за потребе Спортског центра, друге на међустаници "Голд гондола" за потребе златиборске гондоле. Тиме ће се у значајној мери смањити трошкови функционисања та два предузећа.

– Поред тога, у току је тендер за

Честитка поводом Дана општине

Свим грађанима општине Чајетина честитам Дан наше општине. Желим да буду успешни у својим пословима, здрави и задовољни. Као и да за следећи Дан општине 2022. године имамо велики број реализованих пројеката, на добробит свих наших грађана и гостију који посећују Златибор.

изградњу и реконструкцију јавне расвете на територији општине Чајетина. Заменићемо постојеће осветљење лед-сијалицама, изградимо нове кракове уличне расвете. На све наведене пројекте смо поносни, због њих имамо доста разлога да будемо задовољни резултатима које смо до сада постигли – напомиње председник Скупштине општине Чајетина. ▲

СПИСАКА ЂАКА ГЕНЕРАЦИЈЕ И НОСИЛАЦА ВУКОВЕ ДИПЛОМЕ

ШКОЛСКА ГОДИНА 2020/2021

Основна школа „Димитрије Туцовић“ Чајетина

1. Средојевић Емилија – ђак генерације и носилац Вукове дипломе
2. Митић Марија – носилац Вукове дипломе
3. Смиљанић Драган – носилац Вукове дипломе
4. Марић Лазар – носилац Вукове дипломе
5. Шкодрић Мина – носилац Вукове дипломе

6. Марјановић Јана – носилац Вукове дипломе
7. Јанковић Михаило – носилац Вукове дипломе
8. Бућић Јована – носилац Вукове дипломе

Основна школа „Миливоје Боровић“ Мачкат

1. Радојичић Јована – ђак генерације и носилац Вукове дипломе

Основна школа „Саво Јовановић Сирогојно“ Сирогојно

1. Секулић Тања – ђак генерације

Ужичка гимназија

1. Марић Милица – носилац Вукове дипломе
2. Митровић Никола – носилац Вукове дипломе
3. Шкодрић Кристина – носилац Вукове дипломе

Економска школа Ужице

1. Кокоровић Катарина – носилац Вукове дипломе

Карловачка гимназија Сремски Карловци

1. Лојаница Менча – носилац Вукове дипломе

Без њих се не може

Од последњег Дана општине, када је КЈП „Златибор“ Чајетина уручено највеће општинско признање – „Златиборска повеља“ – за изузетан допринос развоју локалне самоуправе, у нове пословне подухвате кренуло се са већим оптимизмом. Добијено признање било је најбољи „ветар у леђа“ запосленима и руководству који свакодневно марљиво извршавају своје пословне обавезе, тако правдајућу указано поверење.

Протекла година била је изузетно тешка. Обележио ју је корона вирус, али упркос томе предузеће ни једног момента није прекидало рад на терену, трудећи се да на најбољи начин одради послове за које је надлежно, притом поштујући епидемиолошке мере, бринући о здрављу запослених људи. А, надлежности и обим посла из године у годину све су већи. Са ширењем Златибора као „топ“ туристичког одређишта, повећава се и обим посла на одржавању комуналне хигије-

не, али и свих других. Више је нових јавних површина, паркова и простора за рекреацију,

шеталишта, цветних алеја и мобилијара које се редовно одржавају. Грађевинска операти-

ва активна је током целе године радећи на зимском одржавању путне мреже на читавом подручју општине Чајетина, изградњи нових и реконструкцији постојећих макадамских путева, као и другим пословима који захтевају ангажовање тешке механизације. Пратећи потребе посла, стално се улаже у набавку нове механизације и опреме, што представља важан услов успешног пословања у оквиру поверених комуналних делатности. КЈП „Златибор“ учествовало је у реконструкцији Краљевог трга, тржног центра и златиборског језера. Овај озбиљан подухват захтевао је пуно ангажовање запослених у свим службама. Њихова подршка не изостаје ни приликом организовања бројних догађаја и манифестација.

Закључак је да се са повећањем обима активности бележи наставак вишегодишњег тренда раста укупног прихода предузећа. То јасно указује на стабилност пословања што је основ за остваривање нових циљева и задатака. ▲

КЈП
„ЗЛАТИБОР“

На бедему Златибора

Годину за нама обележили су значајни и велики пројекти, бројни изазови, али и смањење људства изазвано пандемијом новог вируса

Свакако као један од најзначајнијих пројеката које је наше предузеће започело 2017, а завршило ове, 2021. године је постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Његова вредност је око 4.6 милиона евра, али су све отпадне воде Златибора доведене на једну локацију. После обраде из овог постројења излази чиста вода безбедна по биљни и животињски свет, која неће загађивати Дрински слив. Ово је заједнички пројекат Општине Чајетина и Словеначке владе. Изградња постројења подразумевала је бројне дозволе, сагласности, двострано снабдевање електричном енергијом, неке приступне путеве, сепарацију атмосферских вода и изградњу опточног канала од језера до ППОВ-а.

Вода наша насушна

Други најзначајнији пројекат пред нама је покретање акумулације Сушичка врела. Фаза пројектовања и трасирања је завршена, а у наредном периоду очекујемо и одабир извођача с којим ћемо координирати динамику обављања радова.

Реч је о заиста огромном пројекту, једном од највећих које општина Чајетина планира да реализује. Пројектна документација је завршена као и прибављање неопходних сагласност од релевантних институција Републике Србије, као што су Србија воде, или Републичка дирекција за воде. Наравно, не запостављамо ни рибничку акумулацију. Радимо на пројекту замене магистралног цевовода од Рибнице до насеља Камаљ на Златибору. Такође, са Канцеларијом предузимамо активности које се односе на резервоар Врањевина. Реализацијом ова два пројекта умногоме

смањујемо могућност већих скакања у систему.

Урадили смо око 14 километара водоводне мреже, око 3,3 километра фекалне и око 2 километра кишне канализационе мреже.

У години за нама радило се на преузимању а затим и ширењу сеоских водоводних мрежа. Најобимнији посао имали смо у Горњој Шљивовици, где је урађена бушотина капацитета 1,6 литара у секунди заједно са комплетном водоводном мрежом у укупној дужини преко 5 км и резервоаром капацитета 30 м³. У Трипкови се радило у засецима Јањићи и Ро-

сићи око 2 километра водоводне мреже. Радови нису изостали ни у Кривој Реци па је у протеклих годину дана урађено више од три километра нове водоводне мреже и то у засеку Ивановићи, као и у центру села крај млекаре Наша Златка и основне школе. Урађена је нова линија у Горњим Бранешцима у укупној дужини од око два километра.

Предани послу

Апсолутно смо посвећени праћењу градње на Златибора, па радимо на измештају постојеће водоводне и канализационе мреже у складу с потребама развоја туризма.

У току године урадили смо око 1.800 нових прикључака на водоводну мрежу и око 700 замена дограђених водомера. Тај податак је добар показатељ да се Златибор не престано шири и развија, а да смо ми ту да испратимо у том тренду.

Константно се ради и на модернизацији возног парка изузетно важног за ваљан и успешан рад, а у плану је и набавка додатне радне механизације. ▲

Златиборско ново рухо и пун сјај

Протекла година, иако неизвесна за целу туристичку грану, поново је показала да је Златибор једна од најважнијих планинских одредишта на туристичкој карти Европе

Овогодишњу прославу Дана општине Чајетина Златибор дочекује у новом руху и пуном сјају, са мноштвом садржаја које привлаче велики број туриста. Протекла година, иако неизвесна за целу туристичку грану, поново је показала да је Златибор једна од најважнијих планинских одредишта на туристичкој карти Европе. Док се већина центара суочавала са великим проблемима и лошим туристичким прометом, локалитети на Златибору обарали су рекорде посећености.

Углед се гради и чува

Златибор је и у овој неповољној здравственој ситуацији потврдио свој висок туристички углед, отпорност у изазовима и лидерско место у туризму. Успели смо да на неопходном нивоу организујемо све потребно гостима, уз поштовање прописаних епидемиолошких мера. Туристи су нам узвратили завидним интересовањем и изузетном посетом – како током лета, тако и у протеклој зимској сезони.

– Безбедност гостију и мештана планине била је приоритет у про-

Својом ђећина је оборила све досадашње рекорде

теклом, а за све нас неизвесном периоду – прича Владимир Живановић, директор Туристичке организације Златибор. – Туристи су и у неповољној глобалној епидемиолошкој ситуацији препознали Златибор као сигурну и безбедну оазу одмора, где могу да уживају у нетакнутој природи, планинском амбијенту и свежем ваздуху. За то је, наравно, најзаслужније залагање локалне самоуправе, свих њених органа, и локалних туристич-

ких посленика. Општина Чајетина је предузела све неопходне мере да се туристи на Златибору осећају сигурно и безбедно. Редовно су спровођене превентивне мере заштите од вируса ковид-19, међу којима и свакодневна дезинфекција тргова, улица, паркова, простора и просторија јавних установа – како на Златибору, тако и на територији целе општине. Сви угоститељски објекти строго се придржавају прописаних мера и захваљујући одговорном

понашању заиста свих током протеклог периода на Златибору није било никаквих проблема.

Додаје и да је ТО Златибор у оквиру пројекта „ЕУ за тебе – за културно наслеђе и туризам“ поделила велике количине дезинфекционог материјала и опреме издаваоцима смештаја и ресторанима на територији целе општине Чајетина. Захваљујући донацији Европске Уније и Немачке организације за међународну сарадњу, уз велико ангажовање Туристичке организације, више од стотину објеката за смештај и око 20 златиборских ресторана преузело је дезинфекциони материјал и опрему, чиме се потврђује и иначе висока свест о безбедности гостију и мештана Златибора.

Најбољи примери доброг туристичког промета су и статистички подаци који нам показују да је током лета прошле године Златибор био најпосећеније планинско место Србије. У августу 2020. године чак 34 одсто целокупног туристичког промета свих планинских центара Србије остварено је на Златибору. Забележено је 55 одсто више домаћих туриста, уз 44 одсто већи

број ноћења него у истом периоду 2019. године. Веома успешна била је и протекла зимска сезона. У јануару ове године је дошло до повећања броја гостију за три одсто у односу на исти период претходне године, за Срећенске празнике попуњеност капацитета била је већа од 90 одсто, а у Ски-центру „Торник“ скијало је око 70 хиљада скијаша. Стопића пећина је оборила све досадашње рекорде у посећености са преко 120 хиљада посетилаца током 2020. године, а „Голд гондолом“ се возило више од сто хиљада туриста за непуних шест месеци од када је пуштена у рад.

Позлата Златне планине

Општина Чајетина је у протеклом периоду спровела неке капиталне инвестиције. Центар Златибора комплетно је реконструисан, Краљев трг и језеро добили су нови изглед, а бројни туристи већ уживају у шетњи новом променадом. Гондола је у јануару почела са радом и одмах привукла велику пажњу јавности. Туристичка организација је веома активно радила на њеној и на промоцији дестинација, па је упркос неповољним епидемиолошким (не)приликама успела да одржи висок туристички промет и допринесе да Златибор остане у центру јавности као омиљено и најпосећеније одређиште Србије. Током ванредне здравствене ситуације, када су друге дестинације биле потпуно затворене, успели смо да спроведемо успешну маркетиншку кампању „Твој Златибор“ која је на планину привукла велики број гостију током јесењих и зимских месеци прошле године. Снимљени су нови зимски промотивни филмови, јавности

представљени и промо филмови о хотелима на „Златној планини“, отворен је нови Информативни центар на Краљевом тргу...

У протеклом периоду Туристичка организација Златибор била је домаћин представницима туроператора из шест великих градова Русије, а у посети су нам били и представници једног од највећих руских организатора путовања „Пегасус Туристик“.

– Угостили смо туристичког блогера из Индије који је добар глас о златиборском туризму проширио

Својеврсна оаза уметности и културних дешавања оправдала је сва очекивања: Културни центар на Златибору

азијским тржиштем, учествовали на „Good Food&Wine“ фестивалу, на обележавању Светског дана туризма у Београду, а велики успех је сарадња коју смо остварили са амбасадама Чешке и Египта. Амбасадори ове две пријатељске земље боравили су на Златибору, упознали се са свим туристичким потенцијалима планине и великим могућностима за инвестиције, та сарадња ће бити настављена – каже Живановић.

Као сав нормалан свет

Туристичка организација Златибор може се похвалити и са два велика пројекта, који се посебно истичу међу свим другим активностима. Наиме, половином априла ове године на званичном сајту Туристичке организације почео је са радом Дестинацијски резервациони систем, јединствена база смештајних капацитета која је туристима доступна у реалном времену, а издаваоцима смештаја даје једнаке могућност да се, под веома повољним условима, оглаша-

Поред свих активности Туристичке организације Златибор, не сме се занемарити рад Културног центра. Својеврсна оаза уметности и културних дешавања оправдала је сва очекивања. Иако је епидемија корона вируса утицала на нормалан рад свих установа културе, када се епидемиолошка ситуација стабилизovala Културни центар је наставио успешно пословање. У претходном периоду у Галерији је организовано десетак изложби слика и скулптура познатих уметника Србије и региона. Организован је седмодневни арт симпозијум „Сликарска душа истока“, а традиционалне манифестације као што су „Песничке ватре златиборске“ или Међународни фестивал спортског филма свој дом су нашле под кровом овог велелепног здања.

У идућу туристичку сезону Златибор улази потпуно спреман. С новим садржајима, богатом понудом и јаким маркетиншким приступом без сумње ће и овог лета бити одређиште број један у Србији. Период пре почетка сезоне искоришћен је за једну од највећих маркетиншких кампања која је спроведена на домаћем тржишту. За само три недеље караван Златибора обишао је чак 14 градова широм Србије, где је уз присуство великог броја посетилаца и локалних медија најављена предстојећа сезона, туристичка понуда и нови садржаји „Златне планине“. Уз разноврснију туристичку понуду, нове садржаје, квалитетну услугу и приступачне цене коју су остале на прошлогодешњем нивоу, Златибор спремно дочекује све своје госте, а у наредном периоду ће засигурно доказати да је одређиште без премца у овом делу Европе.

ЗЛАТИБОРСКА ЗЛАТНА ГОНДОЛА:
САН КОЈИ ЈЕ ПОСТАО СТВАРНОСТ

Оставштина за будућност

Невиђено интересовање за вожњу гондолом владало је од првог тренутка и није опало до данас, а превезло се више од 100.000 људи

Златиборска гондола сигурном пловидбом хрли ка својих првих шест месеци рада обележених огромним интересовањем које ни данас не јењава. Од почетка замишљен као веома амбициозан и смео пројекат, јер се обарање рекордне дужине светске тра-се може само тако и назвати, изазвао је дужну пажњу већ од најаве. Осмишљен као прилог унапређењу туристичке понуде Златибора у складу са модерним стандардима и светским трендовима што је допринело да се овдашњи Рај приближи реномираним и много познатијим светским и европским планинским туристичким центрима.

Пловидба у неизвесност

Храбар пионирски подухват, на који се не би одважиле ни много веће општине, и прва инсталација тог типа у Србији, била је у многим аспектима велика непознаница за скоро све учеснике у пројекту. Међутим, пут од идеје до реализације није био ни лак ни једноставан и прича о гондоли након свега заслужује малу ретроспективу. Наиме, почетком 2012. године спроведен је тендер за набавку опреме, а 2015. на велики верски празник Преображење,

постављен је камен темељац на локацији данашње почетне станице у центру Златибора. Након многих бирократских перипетија и много напорног рада на изградњи инфраструктуре, у августу 2020. године, и поново на Преображење, гондола је запловила у своје прво крстарење. Постављене су прве кабине на линију у склопу завршних тестова пред пуштање у комерцијалну употребу. Ти први кораци дочекани су са великом нестрпљењем доносећи неслућено задовољство свим вредним људима и визионарима који су годинама чекали тај тренутак.

Након ових првих, малих корака за гондолу, али огромних за Златибор и Србију, уследио је читав низ активности како би Златна гондола што пре почела да прима прве путнике. Интензивно се радило на партерном уређењу све три станице где су постављене заштитне неклизајуће подлоге од гуме на платоу, чиме су се максимално испунили сви сигурносни захтеви прописани законом. Комплетно је завршено постављање поцинкованих решетки између платоа и кабина које су путницима обезбеђивале лакши приступ. Упоредо са припремним радовима на

оспособљавању и естетском уређењу стајалишта, обављане су и стручне обуке радника за рад на инсталацијама да би спремни деочекали почетак комерцијалног рада гондоле.

Први путници

Дуго очекивана златиборска атракција коначно је почела са радом 11. јануара 2021. Године, када је превезла своје прве путнике. Само свечано отварање и церемонија која га је пратила одржано је три дана касније. На премијерну пловидбу, по изузетно хладном и снежном дану, кренули су Александар Вучић, председник Републике Србије, неколико министара и високих званичника са представницима локалне заједнице, као и остале многобројне званице, гости и пријатељи Златибора и општине Чајетина.

Невиђено интересовање за вожњу гондолом владало је од првог тренутка и није опало до данас, када се гондолом превезло више од 100 000 људи, чиме је не само оправдала, већ знатно превазишла и најоптимистичнија очекивања.

Гондола је за кратко време постала главна златиборска атракција која остаје на дар будућим генерацијама да се њом поносе и наставе да следе визију својих предака. ▲

Инвестиција у будућност

У присуству председника општине Чајетина и бројних привредника, данас је свечано отворена Пословна зона „Бранешко поље“, која је удаљена девет километара од центра Чајетине, и која се простире на 200 хектара земљишта мешовите власничке структуре - општинског, приватног и државног.

– Наследили смо нешто што морамо да уважавамо и поштујемо, а посебно људе који су урадили планску документацију и успоставили инфраструктуру, као и оне који су се задржали на територији месне заједнице Шљивовица – изјавио је Милан Стаматовић, председник општине Чајетина, на отварању зоне. – Желимо са здравих темеља да наставимо све што су нам оставили наши претходници. На нама је да то изградимо, унапредимо и створимо добар амбијент у Пословној зони „Бранешко поље“, који ће препознати све више компанија. Огромна је

часть и задовољство бити на челу мале општине која сада има тридесет компанија са око 400 запослених и извесну перспективу и за још већи број предузећа и нових радних места. Општина Чајетина је спремна за све савремене токове, па и оне у области заштите животне средине. Ускоро ћемо почети градњу новог погона за прераду отпадних вода са територије Шљивовице. Изградимо најављени

водовод од Сушичког врела до Жигарског виса, а надам се да ћемо наставити и до Златибора.

До сада је уређено тридесет хектара простора пословне зоне, а њена предност је што се налази близину важних саобраћајница, као и што су пруга Београд-Бар, аеродром Поникве, раскрсница магистрала на правцу Суботица – Подгорица и деонице Сушица – Вишеград, у оквиру међународног пута Е 761, а веома

близу је и гранични прелаз са Босном и Херцеговином.

Пословна зона „Бранешко поље“ има изграђену инфраструктуру, парцеле и објекте погодне за производне, прерађивачке или сличне погоне, а капацитети снабдевања електричном енергијом у потпуности задовољавају потребе. Тренутно у зони послује 30 предузећа са великим бројем радника а послују у области дрвопрераде, машинске и текстилне индустрије, производње робе од пластике и грађевинских материјала.

Општина Чајетина ће врло брзо приступити изради детаљног урбанистичког плана неопходног за даљи развој зоне, који ће одредити нове инвестиционе локације и елементе пратеће инфраструктуре како би се створили услови за даљи привредни развој. На тај начин Чајетина жели да привуче и домаће, и стране инвеститоре, што ће довести до отварања нових радних места и побољшања стандарда грађана, али и развоја целе локалне заједнице. ▲

Прошлог петка, 25. јуна, на скромној свечаности симболичном доделом кључева решено је стамбено питање избегличких породица којима је судбина наменила да живот наставе на Златибору, у општини Чајетина.

У оквиру подпројекта Регионалног стамбеног програма којим у Србији руководи Комесаријат за избеглице и миграције, пре неколико дана додељено је 12 станова злосрећницима протераним

Нови дом за дванаест породица

из Босне и Херцеговине и Хрватске који од прошлог петка истински имају пребивалиште на територији општине Чајетина.

Овај племенити програм указује да Србија, а с њом и Златиборци, умеју да брину о свом националном бићу и у најтежим тренуцима, што буди понос свим житељима ове земље, а избеглима подгрева наду у извеснију будућност, уз откриће да су не само међу својима већ од сада и – на своме. ▲

ВИДОВДАНСКЕ СВЕЧАНОСТИ ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА

Додељена признања Витез Србије

Признања „Витез Србије“ додељена су у оквиру манифестације Видовданске културне свечаности које су одржане у суботу, 26. јуна у Културном центру на Златибору. Као и претходних година, награђени су признања добили као истакнути представници својих професија, који захваљујући достигнућима годинама уназад дају витешке доприносе областима којима се баве.

Видовданске културне свечаности се одржавају дванаести пут под покровитељством Општине Чајетина и уз подршку Туристичке организације Златибор.

Упућујући честитке награђенима председник општине Чајетина Милан Стаматовић је рекао:

– Када сагледамо свеукупну ситуацију и наш православни празник Видовдан, можда је у са-

да се цене праве вредности које смо у сопственој занесености новим технологија и брзим временом у ком живимо помало заборавили – рекао је примајући признање Урош Петровић, један од наших најчитанијих писаца за децу. – Радим са децом и одраслима. Одрасли имају много више искуства, образовања и знања, али деца имају много више духа, маште и храбрости. Моја мисија је била, јесте и биће да малишани са којима радим одрасту и стекну знање, образовање и искуство, али да им остану она машта, дух и храброст из детињства.

да је мала, како саму себе назива, јер је на себе је преузела обавезу да препознаје оно највредније, праве вредности. Захвалан сам што сам и ја препознат као један од људи који доприноси музици и нашем колективном памћењу и очувању националног идентитета.

Витез у домену спорта је и Марина Маљковић, селектор српских кошаркашица, једна од најцењенијих стручњака у женској кошарци на свету, креатор програма „Бесплатне школе за девојчице основношколског узраста“.

– Златибор је незаобилазна станица у мом

вар. Још једном, неизмерно сам поносна што сам добила ову награду, хвала свима. Златибор је моја, наша кућа, одакле смо, кад год смо се овде припремали, освајали медаље за Србију. Живела Србија и хвала свима још једном.

На првој линији фронта

У доба пандемије у медицини су се посебно издвојили анестезиолози. Били су први на удару и на најкритичнијим местима, а поднели су и највише жртава у струци. Установа која је решавала нерешиве Ковид пацијенте била је КБЦ „Др Драгиша Мишовић“. Одељење анестезиологије ове установе понело је признање Витез медицине.

Витез српског сликарства Жељко Ђуровић цитирао је француског сликара Ежен де ла Кроа, који је рекао: „Нисам се борио за своју земљу али сам сликао за њу. Надам се да су времена борбе витезова оружјем за своју земљу далеко иза нас. Веровало се да је Вид свевидеће божанство, па се зато Видовдан сматра празником за очи, а шта је друго слика са својим визуелним сензацијама него празник? Хвала вам на овом признању које обавезује.“

Слађана Зарић, Витез новинарства у области документарног ТВ филма, током последњих десетак година са страшћу искусног документаристе бави се историјским и актуелним темама. Ти њени радови имају едукативну улогу код гледалаца, посебно млађе, и ту се препознаје њихова вредност.

– Заиста сам почастована признањем које сам добила. Колико код да радите нешто и да предано дате себе у раду, тренутак кад неко то примети и оцени га вредним чини вас веома срећним и задовољним. Мени ово признање изузетно значи и због личних разлога, јер сам игром случаја пет година свог живота провела у Чајетини тако да ми је та награда веома драга и доживљавам је као признање својих најближих... У овим тешким временима чини ми се да заборављамо оно што је вредно и што траје а управо то општина Чајетина овим признањем ради... и хвала јој на томе.

Програмом Видовданских културних свечаности и доделом признања Видовдански витез почело је Златиборско културно лето, у оквиру којег ће се одржати бројне представе, концерти и друге културне манифестације. **М. Ј.**

Признање и за децјеј писца Уроша Петровића

мом старту било преамбициозно да једна овако мала локална самоуправа додељује оваква признања. Како се ствари сада одвијају, сигурно ћете ви и ваши потомци бити поносни на ову велику почаст зато што сте скромни људи, јер одговорно радите свој посао и зато што сте посвећени нашој отаџбини, нашој Србији.

Поносни лауреати

Жири Видовданских културних свечаности је једногласно одлучио да плакету Витез српске књижевности за децу подели писцу Урошу Петровићу. Плакета Витез српске глуме припао је Олиги Одановић, Витез српске музике је диригент Бојан Суђић, Витез српског сликарства је Жељко Ђуровић, Витез српског спорта је кошаркашки тренер Марина Маљковић, Витез српске медицине је Одељење за анестезиологију КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ у Београду, а Витез новинарства за област документарног ТВ филма је новинар и уредник Радио телевизије Србије Слађана Зарић.

– Ово признање је уведено на прави начин,

Сам тако можемо створити генерацију витезова која ће се одупрети пошастима које долазе и то не само овде, на нашој вољеној ветрометини. Вреди се борити, без обзира на исход. Мени је важно да, када се осврнем, знам да сам био у тој борби и да сам се борио на правој страни.

Манифестација је добила посебно емотивну ноту када је позоришна, телевизијска и филмска глумица Олга Одановић своје признање посветила преминулим колегама, палим витезовима, Милораду Мандићу, Маринку Мацаљу и Небојши Глоговићу.

– Надам се да витештво и витезови неће остати само у бајкама – рекла је не кријући емоције.

Мала велика Чајетина

Витез музике, маестро Бојан Суђић, водеће диригентско име музике, примајући награду рекао је:

– Ово признање је по мени пандан француској Легији части. Мени је јако драго што сам га добио. Општина Чајетина је далеко од тога

Витез српске глуме припао је Олиги Одановић

животу – рекла је Марина. – Најлепши моменти, као и многим, дешавали су се на Златибору и зато сам изузетно поносна што добијам ову награду. Када погледам имена људи из других области који су добили исто признање најјачим се искрено. Хвала председнику Стаматовићу, хвала Општини Чајетина и хвала Туристичкој организацији Златибора. Оно што мени прво пада на памет кад је витештво у питању, то је, ако могу онако, на прву, Марко Миљанов и неке његове чувене мисли о чојству и јунаштву, и то је оно што свакако покушавам да пренесем на кошаркашице, на репрезентацију Србије, али и на младе нараштаје. На најмлађе које су део мог покрета, Института за женски спорт, а то је свакако нешто што ће у наредном периоду и у нашем дивном крају почети са радом на најбољи могући начин. Требало би да будемо чисти, да будемо мирни пред собом, потребно је да се стварно погледамо у огледало, да докучимо да су савест и чист образ нешто што нема цену. Тај мир, кад је савест мирна, то је најважнија ст-

УСКРО ПОЧЕТАК РЕАЛИЗАЦИЈЕ „АГРО БИЗНИС ЦЕНТРА“

И храна је наш бренд

Буџетом намењеним пољопривреди Чајетина предњачи у Србији

На 12. седници локалног парламента Чајетине између осталог поменуто је да ће ускоро бити начињени први кораци на реализацији и изградњи „Агро бизнис центра“. Очекује се да би у овој години требало да буде расписан тендер за набавку механизације и урађена хладњача, а по речима директора „Златиборског еко аграра“ Марка Марића, то доказује да се ситуација по ово привредно друштво,

после свих проблема изазваних епидемијом, несумњиво побољшава.

– Механизација значи формирање једног „машинског прстена“ који ће бити од користи сеоском становништву – каже Марић. – У том контексту, израђена је пројектна документација за проширење млекарне „Наша Златка“, припремамо документацију за изградњу нове млекарне капацитета 25 хиљада литара, а радиће се хладњача и сушара.

Али, идемо корак по корак. Ништа од тога не радимо на своју руку, па зато и не журимо. Желимо да све урадимо на прави начин, а немамо пример на који бисмо се угледали, ни у Србији, нити у окружењу. Због тога смо ангажовали стручне људе, низ научних институција, који су нам консултанти у овом послу.

Жиг „Добро са Златибора“ један је од резултата који су обележили претходни период пословања „Еко аграра“. Међутим, сваки пољопривредни произвођач који жели да његов производ понесе ту ознаку квалитета, мораће да се прилагоди условима који су неопходни.

– То за њих није неоствариво. Идеја је наша, а требало би да гарантује квалитет, да се ангажује сертификациона кућа, што смо ми већ урадили, а затим да се крене у имплементацију идеје – додељивање жига. Суштина целе приче је да онај ко понесе жиг мора да осигура потребну вредност и да тиме може да се похвали.

Према речима директора „Еко аграра“ Чајетина предњачи у Србији са буџетом намењеним пољопривреди, с обзиром да подстицајна средства за ову годину износе 40 милиона динара. Додаје и да ће „Еко аграр“ попуштање епидемијских мера у наредном периоду искористити и за посету што већем броју сајмова, јер је и производња хране део туристичке понуде Златибора.

Традиционално, 14. јуна, на Светски дан давалаца крви одржана је годишња седница Црвеног крста Чајетина.

Усвојен је извештај о раду и финансијски план за 2020. годину (укупни приходи износили су 4.456.000 динара), као и план рада и финансијски план за текућу годину (планирано 4.017.000 динара). Активности чајетинског Црвеног крста спровођене су у зависности од епидемиолошке ситуације која је у значајној мери утицала на рад.

И поред тога, спроведен је низ акција у социјалној области, од добровољног давања крви и предавања у образовним установама, до поделе пакета помоћи угроженим категоријама становништва (313 пакета са храном и хигијенским средствима, рачунајући ту и донацију локал-

ОДРЖАНА ГОДИШЊА СКУПШТИНА ЦРВЕНОГ КРСТА

Усвојен извештај о раду

ног удружења пчелара од 50 килограма меда).

– С обзиром на околности, наше активности смо испунили у сасвим задовољавајућој мери – каже Милан Симовић, секретар Црвеног крста Чајетина.

– Редовне активности у претходној години до марта смо одрадили, али потом су се оне планиране за период до септембра свеле на транспорт пакета угроженом становништву.

До краја ове године имамо традиционалну акцију давања крви у августу, затим у септембру Трку за срећније детињство, следе Светски дан прве помоћи, Светски дан здраве хране, Светски дан борбе против сиромаштва, Светски дан борбе против трговине људима, Светски дан борбе против сиде, и још једну акцију давања крви у новембру.

У претходној години акцијама добровољног давања крви одазвало се око 220 давалаца, а због епидемиолошке ситуације није одржана уобичајена додела признања даваоцима, нити деци учесницима конкурса. Признања су уручена само неколицини присутних – за учешће на 35 акција добровољног давања крви добили су их Миливоје Јевремовић и Душко Војиновић, а за десет Радосав Јелисијевић.

Лука Црепуљаревић увећао своје стадо

Младом домаћину из Семегњева уручено је десет оваца из конкурса Еко Аграра

Медијска пажња коју је добио млади Лука Црепуљаревић коначно има и нешто позитивног. Јер, по договору склопљеном пре месец дана омогућено му је учешће на редовном конкурс у којем је Еко Аграр у његово име купио 10 грла оваца како би развио своје стадо и кроз три године вратио уложено.

– Ја сам презадовољан – рекао је Лука приликом примопредаје стада. – То има велики значај, а та помоћ је на обострано задовољство: и Еко Аграра, јер он то ради са рачуницом, али и моје, јер могу тиме да се бавим тако да и ја имам рачуницу. Значи, обострано је. Њихова рачуница је што ћу им треће године вратити дванаест комада, а моја што за то време могу да произведем... а сам наумио и да ми претекне... а имам право и на субвенције. На првом месту је љубав. Јер, да нема љубави и жеље ништа не би имало смисла. Зато кажем – пре свега љубав, а онда рачуница,

У договору са општином Чајетина у плану је и изградња нове штале за смештај оваца.

Његов избор, наша помоћ

– Лукин избор, а наша препорука је била да то буде сјеничка праменка – каже Марко Марић, директор Еко Аграра. – Он сада има десет веома лепих грла на свом имању и прихватио је оба-

Док је оваких момака Семејњево ће имати свећулу ћерсијекћиву

везу да кроз три године од преузетих 10 врати 20 одсто више, с тим што ова помоћ није завршена јер би требало да му купимо и мушко приплодно грло. Лука је тек на почетку и треба да прође време да би израстао у озбиљног пољопривредника. Њему воље не мањка, то је први предуслов, а што се тиче нас као Еко Аграра и локалне самоуправе, подршка неће изостати.

Десет грла оваца сјеничке расе купљено је од Мирослава Јанковића из Јабланице, који се од 2014. године истиче као један од најбољих узгајивача из општине са грлим која је куповао на Пештеру:

– Звали су ме из Еко Аграра за Луку. Са задовољством сам при-

хватио и пожелио да тако младом пољопривреднику дам ову јагњад, јер су примерци баш сајамски. Све мислим да је сјеничка овца најбоља за ово поднебље.

Матурант са стадом

Иначе, тренутно најпознатији Семегњевац недавно је и матурирао као царински техничар у средњој економској школи и планира своју будућност. Свесан је да не може живети само од пољопривреде па жели да се образује за посао цариника.

– Не могу себе баш да заробим са овим, па да сутра трпи моја каријера, породица и живот, тако да сам све скоцкао да може да иде упоредним путем, да не запоста-

вим ниједну страну свог живота, тако да лаганим али сигурним корацима идем ка остварењу свог циља. Уписаћу „порезе и царине“, имам визију да радим на царини као што сам и раније помињао, и сутра, од своје куће, кад намирим стоку, сањам да путујем на посао. Ка томе идем и верујем да ћу то остварити – каже овај вредни младић.

Житије деветнаестогодишњег Црепуљаревића који је одлучио да не запостави бабино имање иако има кућу на Златибору, где му живе мајка и сестра, показује да и села која се полако гасе попут Семегњева ипак имају светлу перспективу... док је таквих момака и онаких комшија. ▲

ПОСЕТА ИЗ СРЦА СРБИЈЕ

Широм отворена врата

П ретпоследњег дана боравка на Златибору чланове децејг ансамбла „Крива река“ из Беривојаца, посетио је Милан Стаматовић, председник општине Чајетина, пожелевши да поново дођу и буду драги гости Златибора, а Драган Антић, уметнички руководилац ансамбла, узвратио је позивом Златиборцима да посете Беривојце и упознају живот Срба у њиховом месту

Из КУД „Крива река“ из Беривојаца, маленог места наомак Косовске Каменице, од 16. до 20. јуна је на Златибору под покровитељством општине Чајетина боравило двадесет петоро малишана и троје одраслих. Из некада претежно нашег места, у општини Каменица је остало тек 2, 5 одсто српског становништва.

Упорни чувари традиције

Живећи у окружењу које не нуди мир ни сигурност, некада своји на своме, сада животаре као непожељни гости, али живе, раде и не дају се Беривојчани.

Своју културу, језик, обичаје и фолклор негују најбоље што могу, а све кроз подмладак који се окупља у КУД „Крива река“, па са њим стигну и да отпутују, мало прошире видике и слободније

Захвалнице за председника општине Чајетина и његове сараднике

продишу, они на којима почива много тога.

– Тешко је тако живети, али ми смо упорни да опстанемо на својим огњиштима, јер – ово говорим у своје име – ја сам изданац породице која је најстарија у том крају – каже Драган Антић, оснивач друштва и кореограф. – Задња старина се зна да је из Бостана код Новог Брда, али ми смо дуже од триста година ту. И хајде, оставите дедовину некоме?! Па, не може. Ту су наши преци, ту су наши гробови, наша прошлост и будућност.

Фолклорни ансамбл је основан 2000. године, у време када је већина одлазила са Косова, каже Антић. Име које носи добио је по реци која протиче кроз Беривојце а које је, као и многи други српски топоними, избрисано или измењено. А

само на овај начин, могу се чувати прави и често најпоузданији гласници народне историје.

– Аутентичност места одакле долазимо, са ношњама које су старе више од сто година, са оригиналним играма које цела Србија, као и оно у расејању, желе да науче да играју, по томе смо препознатљиви.

Међу својима

Општина Чајетина дуги низ година покушава да на разновразне начине помогне становништву покрајине Косово и Метохија, било као донатор у обнови српских светиња, било као покровитељ када је потребно обезбедити бесплатан боравак деци и омладини који живе у тешким условима на тлу које им по праву и правди одвајкада припада.

– Разумемо ваше муке и потребе,

тако да је наша дужност и намера да бринемо о Србима ма где се они налазили – изговорио је Милан Стаматовић, председник општине Чајетина поздрављајући госте. – На опште задовољство и на срећу ове деце, дошли су овде да осете мало радости и слободе јер знамо да доле живите у тешком времену и опасном окружењу: нисте безбедни нити слободни, али време које сте провели овде, бар сте знали да сте међу својима и сигурни,

Млади чланови Друштва су у претходна четири дана стигли да упознају неке од популарних места за излете на Златибору, а већина је ово била прва посета Златној планини. Свима се свидела посета Стопића пећини, а затим возња гондолом, шетња кроз Дино парк... О Златибору кажу да им се много допада и да би га радо поново посетили, а о свом окупљању у КУД „Крива река“ рекли су да је то начин да се друже, да негде и отпутују, да су сви као једна велика породица која се окупила у мисији очувања традиције, културе, обичаја...

На крају, у знак захвалности, гости су председнику општине Чајетина и његовим сарадницима уручили захвалнице и забележили фотографски овај тренутак, за успомену и сећање.

М. Р. А.

Већина је ово била прва посета Златној планини, кажу да им се много допада и да би је радо поново посетили

ОДРЖАНА XIV ПОЛИЦИЈАДА НА ЗЛАТИБОРУ

Другарско надметање

На Краљевом тргу на Златибору 4. јуна свечано је отворена XIV Полицијада „Златибор 2021“ у организацији Синдиката српске полиције. Циљ манифестације био је дружење кроз спорт, опуштање од свакодневног стреса који њихов посао носи, упознавање нових колега и учвршћивање веза с онима са којима су се већ сусретали.

Четрнаеста Полицијада, под покровитељством општине Чајетина, трајала је два дана, а окупила је низ угледних званика из врха МУП-а и државе, као и представнике Синдиката бугарске и македонске полиције и представнике синдиката других делатности из Републике Србије.

– После великог и стресног посла који обавља полицијски службеник, овакав вид опуштања веома добро дође, а то показује и присутност више од 1.200 колега из целе Србије који ће два дана боравити на Златибору. За та два дана потрудићемо се да испоштујемо све епидемиолошке мере, што смо, као организатори, и обезбедили па су тако људи смештени у више хотела и нису груписани, а спортови се одвијају на неколико локација – изјавио је Лазар Ранитовић, председник Синдиката српске полиције и нагласио да велику захвалност овај синдикат дугује Министарству које је искрено помогло у организацији манифестације, а захвалност исказују и општини Чајетина и председнику Милану Стаматовићу без којих организација на тако високом нивоу не би била могућа.

Уз културно-забавни програм, присутне су поздравили пред-

Милоје Рајовић

Лазар Ранитовић

ставници синдиката Македоније и Бугарске, а испред покровитеља, општине Чајетина, обратио им се и заменик председника Општине Милоје Рајовић.

– Желим вам пуно среће и успеха на такмичењима! Поред спортског дела, желим да вас позovem да посетите и наша туристичка одређишта као што су Сирогојно, Стопића пећи-

Уз културно-забавни програм, присутне су поздравили представници синдиката Македоније и Бугарске, а испред покровитеља, општине Чајетина, обратио им се и заменик председника Општине Милоје Рајовић

на, Ски-центар Торник, да се провезете нашем гондолом одавде, са Златибора, до врха Торника и да видите неке пределе Златибора и Чајетине које до сада можда нисте могли. Желим, као и претходних година, да нам долазите и убудуће у здрављу и веселу; бићете нам, сигурно, драги гости – рекао је Рајовић.

Спортске дисциплине у којима су се екипе и појединци такмичили су биле мали фудбал, баскет, одбојка, пецање, стрелаштво, тенис, стони тенис, шах, пикадо, повлачење конопца и трчање. Такмичарима је председник Синдиката српске полиције пожелело да победе најбољи, али и истакао да је од победе важније дружење и уживање у чарима једне овакве планине. **М. Р. А.**

У организацији Центра за демократију из Београда у партнерству са Удружењем „Златиборски круг“, у Чајетини је 4. јуна одржан састанак фокус групе са темом: Праћење и спровођење јавних политика на локалном нивоу. Овом дешавању присуствовале су и активно учествовале чланице Удружења „Савет за родну равноправност жена“ и „Савеза сеоских жена“.

Уз подршку Фонда за отворено друштво, Центар за демократију је укључио женска удружења из Чајетине у фокус групу пројекта „Политике за добробит свих“.

– Покушавамо да оснажимо и умрежимо локалне невладине организације са медијима, бизнисом и градском влашћу, да се отвори јавни дијалог за јавне политике које се тичу а приори живота овде, на локалу. Јер, ви сада имате неке квоте које су уведене и које су обезбедиле да жене имају више храбрости да уђу у један такав простор, али када уђу – суочавају се са пуно препрека – рекла је Милена Мићевић Трајковић, из Фондације центар за демократију.

Партнери на овом пројекту је УТ „Златиборски круг“ из Чајетине које више од десет година ради на подрш-

РОДНА РАВНОПРАВНОСТ НА СЕЛУ

Мала школа демократије

ци и оснаживању рањивих група, између осталог и сеоских жена. Овај састанак ће помоћи у лакшем дефинисању мера праћења и спровођења политика на локалном нивоу и учешћа жена у важним пројектима везаним за рад локалне самоуправе, и слично.

– За све што данас учимо на фокус-групи а што нам буде занимљиво као проблем, покушаћемо да нађемо могућа решења и уврстити их у Студију која ће бити готова до септембра или октобра. На њој ћемо радити сви ми из Удружења „Златиборски круг“, тако да очекујемо да ћемо у тој студији имати предложене многе мере

и начине праћења јавних политика везаних за родну равноправност, с акцентом на положај жена на територији општине Чајетина – рекла је мр Зорица Милосављевић, председница Удружења „Златиборски круг“.

– Ми смо пре три године основали Савез сеоских жена општине Чајетина и на неки начин смо окупиле жене из различитих средина које су желеле да буду чланице – изјавила је Бранкица Рајковић из Савета за родну равноправност. – Њихов број се повећава из године у годину. С њима доста радимо и представљамо посло-

ве Савета за родну равноправност, уз то их и охрабрујемо да се више укључе у јавни политички живот, да укључе и своје суграђанке, јер само сложне можемо нешто више да урадимо.

У почетној дискусији, на питање организатора да ли су позиване да учествују у раду локалне самоуправе кроз различите одборе, савете месних заједница и слично, и колико жене имају жељу и потребу да буду укључене у политичка питања у местима у којима живе, одговори су били различити.

Поједине припаднице „слабијег пола“ рекле су да сасвим добро успевају да функционишу у својој средини уз подршку заједнице али, што је јако битно, и породице, док су поједине имале супротна искуства битишући у патријархалним заједницама. Преовладао је закључак да су жене пре свега необавештене о битним збивањима у локалној заједници и да би се, већина, радо укључила у рад који је везан за питања добробити места у којима живе, па и шире. Тачније одговоре и боља решења наћи ће се, како кажу, када буде урађена Студија на широј женској популацији.

Мирјана Ранковић
Луковић

ПРОГРАМ СМАЊЕЊА СИРОМАШТВА

Мушки посао за женске руке

У Чајетини је окончан пројекат „Програм локалних иницијатива за социјално укључивање и смањење сиромаштва“, у који су биле укључене општина Чајетина, ПД „Златиборски еко-аграр“, удружења „Златиборски плодови“ и „Савез сеоских жена Чајетине“, уз подршку Тима за социјално укључивање влада Србије и Швајцарске.

Најважнији резултат овог пројекта је оснивање пољопривредно-едукативне Канцеларије „Златиборка“ под окриљем ПД „Златиборски еко-аграр“, а првенствено служи да пружи подршку женама које живе у сеоским подручјима чији је рад прилично маргинализован.

– У протеклих годину дана са женама су рађене константне едукације, што на њиховом економском оснаживању, што на дигиталној писмености, како би им помогли да своје производе пласирају на тржиште. А, ту су биле и психолошке радионице – објаснила је Катарина Мурић из ПД „Златиборски еко-аграр“.

– Најзначајније од свега је да ова канцеларија наставља са радом и да је један од њених пројеката и промоција квалитета Жига са Златибора. Сви знамо да је већина тих производа дело женских руку, али некако тај рад није видљив. Као промоција свега набројаног, биће приказан филм „Добро са Златибора“, а биће постављене и четири инфо-табле на „Стази здравља“ ка Споменику на Златибору и урађен каталог са традиционалним производима. У оквиру Пројекта већ је започета израда елабората за заштиту географског порекла златиборског

Катарина Мурић

кајмака и сира који су такође производи наших вредних домаћица, тако да ће на изради елабората Канцеларија наставити даље са радом.

У овом Пројекту учествовало је активно петнаест жена, док су се поједине укључивале по потреби и могућностима. У току Пројекта подељени су грантови за шест жена које су носиоци пољопривредних газдинстава, и то сушаре за воће, опрема за мужу и производњу сирева, и опрема за прераду воћа и поврћа.

– Грантове су добиле Данијела Баковић из Криве Реке, Ирена Мишевић са Рудина, Загорка Дидановић из Јабланице, Јелена Тодоровић из Голова, Ана Дабовић из Сирогојна и Драгана Меловић из Рожанства. Уз то, постоји интересовање и жена које се баве ручним радом, које су такође биле на овим едукацијама. Нама је циљ да мало проширимо чланство удружења, али и да

активирамо друге жене које не морају бити формалне чланице ниједног.

У оквиру овог пројекта планирана су студијска путовања која за сада нису могла бити реализована због епидемиолошке ситуације, али ће се по могућству остварити до краја ове године, а организоваће се и сајмови на подручју општине Чајетина. Заинтересоване власнице пољопривредних газдинстава за сарадњу са овом канцеларијом могу се јавити надлежницима у просторијама „Еко агара“, где ће добити потребне одговоре и помоћ.

М. Р. Л.

АКЦИЈА ШКОЛАРАЦА У ЧАЈЕТИНИ

Пази! Није пешачки!

Секција за безбедност саобраћаја Техничке школе „Радоје Љубичић“ из Ужица извела је у Чајетини 7. јуна акцију посвећену безбедности пешака, уз подршку локалне Полицијске станице и СЗБС општине Чајетина. Млади су, обучени у флуоресцентне прслуке који помажу да учесници у саобраћају буду уочљиви, нашим суграђанима делили флајере који опомињу на важност правилног понашања у саобраћају, посебно старијим особама које спадају у угрожене категорије.

Као Регионална саобраћајна школа „Радоје Љубичић“ из Ужица настоји да промовише безбедност свих учесника у саобраћају у Златиборском округу. Са акцијом „Пази! Није пешачки!“ обишли су, поред својих суграђана, и грађане Пожеге, Бајине Баште, а сада и Чајетине.

– Зашто смо се определили да акција буде посвећена баш пешацима – пита Милош Милутиновић, професор саобраћајне групе школских предмета и одмах нуди одговор. – Разлог је што у Србији сваког дана буде повређено осам пешака у саобраћају, сваки други дан један пешак погине и јако је битно превентивно деловати како би смо сви допринели смањењу броја поги-

Срђан Радовић

Милош Милутиновић

нутих и повређених у таквим незгодама у нашем округу, а самим тим и у Србији.

Поред Полицијске станице у Чајетини, акцију је помогао и

општински Савет за безбедност саобраћаја који је недавно имао активности везане баш за побољшање услова за безбедније кретање пешака.

– Морамо напоменути да је на територији општине Чајетина од 2015. до 2020. године било четворо погинула лица – каже мр Срђан Радовић из СЗБС Чајетина. – Ове године имамо, на жалост, имамо једну погинулу особу и једно повређено дете, што нам пали црвену лампицу да већ треба радити нашо на том пољу и појачати активности. Добро је дошла акција Техничке школе да сагледамо проблеме, да с једне стране упозоримо пешаке да улицу прелазе тамо где је то дозвољено и безбедно, а са друге да упозоримо возаче да ослободе простор намењен пешацима, дакле Тротоаре.

Крећући се међу пешацима у Чајетини, млади су имали прилику да упореде њихово понашање са понашањем пешака у својим местима, као и услове које имају за безбедно кретање у граду, а дали су осврт и на сопствене навике и понашања у саобраћају. Највећи проблем Чајетинаца, сложили су се, јесте велики недостатак паркинг места и јавних гаража.

Секција за безбедност саобраћаја школе „Радоје Љубичић“ обићи ће у наредном периоду и друге општине Златиборског краја.

М. Р. А.

Стетоскоп, прва играчка

Како је онамад у САД снимљен филм о прве две деценије микрохирургије, у њему се, међу њих Европљана, заједно и један од овдашњих ђионира ње дисциплине, иначе издана „најлекарскије“ породице у Србији

Књига успомена и доживљаја припадника чувеног батаљона 1.300 каплара из пера нашег познатог математичара Тадије Пејовића као пролог има реченицу – „У Србију се мора ући макар у њу ушао само један српски војник.“ Те речи је пред сам пробој Солунског фронта изговорио Војислав Бумбаширевић родом са Златибора, из Мачката, командант и ратни херој, носилац две Карађорђевог звезде, неколико Медаља Обилића за храброст и сјајет другог ордења, ађутант војводе Живојина Мишића, а познат и по томе што је први војник који је 1918. године крочио у тек ослобођени Београд.

– Е, то је мој деда – потврдио је професор др Марко Бумбаширевић не скривајући понос. – Мој син је добио име по њему. А када би се, као некада, поштовала традиција, можда би и он данас био војник? Али то што је лекар не значи да је изневерио породицу! Напротив.

Разговарали смо о улози традиције у српском друштву, а он је о томе имао штошта да каже. Јер, Марко је издана „најлекарскије“ лекарске породице у Београду. Можда и у читавој Србији? Свеједно, тај прелазак на лични терен, није му био пријатан. Пристао је, али тек после убеђивања, показујући тиме да припада генерацији коју је живот обдарио оном чудном врлином скромности... а и она као да је преузета из наше народне традиције.

Прича је као планински поточић, пронађе и другачије токове да би се разлила на цео живот.

Анамнеза

– Потичем из лекарске породице. Мој отац Живојин, дуго је био професор ортопедске хирургије и трауматологије, а мајка Станислава познати дечији неуролог. Деда по мајци, покојни професор Јеврем Недељковић био је чувени пнеумофизиолог, први послератни декан Медицинског факултета у Београду као и први послератни ректор. Моја тетка Вадислава Недељковић била је професор дечије кардиологије. Супруга Весна је анестезиолог и професор на Медицинском факултету. Мој брат Владимир је професор хистологије, бивши декан Медицинског факултета и ректор Универзитета

та у Београду у два мандата. Снаја Љиљана је професор неурологије. Мој син Војислав је лекар на специјализацији из физикалне медицине и рехабилитације, а мој братанац Урош је уролог. И да не заборавим мог таста који је био одличан стоматолог, а радни век је завршио у Лугану где је лечио најпознатије људе из тог прелепог дела Швајцарске.

Не спомиње, али се зна да му је отац, Живојин Бумбаширевић, био члан Српске академије наука, носилац ордења Легије части и многих других признања за велики хуманитаран рад. И његов старији брат Владимир је академик, а и Марко је готово шест година дописни члан највише и најзначајније научне установе Србије.

– Рођен сам у Београду. И одмах морам да нагласим да то не сматрам „титулум“, већ стањем духа: зна се да има више великих Београђана рођених у провинцији него у престоници. Још док сам ишао у основну школу деда ми је показивао радиографске снимке деда ми је објашњавао ми их, па када се данас неко хвали да је научио да чита и пише пре него што је пошао у школу, ја бих му најрадије одбрусио да сам знао да читам радиографске снимке

Деда Војислав

много пре него што сам се уписао у гимназију, али некако... не иде.

Отац је, прича, и брату и њему говорио да би било лепо када би и они били лекари, али се сигурно не би љутио и да су одабрали неку другу струку.

– Постоји кинеска изрека која то најбоље одређује, а гласи – пронађи посао који заиста волиш и никада нећеш радити. Отац ме је упutio на посао који волим. Кад бих данас поново био у прилици да бирам, без обзира на тешкоће у здравству, изабрао бих истоветан пут. Јер, медицина ми је много пружила у животу.

Каже да професионални успех који се постиже у медицини не може да се замени ничим другим: јер кад неко болестан или повређен, после указане помоћи, почне да се осећа боље, за већину лекара је то највећа награда. Али, истина је да су само најбољи међу њима ти који уживају када ураде нешто добро... као пре две године, када је на позив колега из ВМА оперисао Деу Ђурђевић, новинарку познате телевизијске куће и успешно приложи комплетно откинуту руку, што су нашироко пропатили сви значајни светски медији.

– Једно наше дете у Швајцарској било је

Отац Живојин

О Златибору

– Златибор волим јер сам Златиборац, деда ми је рођен у Мачкату. Тамо имам много пријатеља и рођака мада смо моја породица и ја највише друговали са Ђамбићима. Због њих смо најчешће и долазили. Сада нам је омиљено место хотел „Торник“, место које би могло да стане уз раме са најлепшим хотелима у престижним зимовалиштима у Аустрији, Италији, Швајцарској... Знам да је сваки детаљ лично креирао власник хотела Милољуб Алексић и ја му честитам на томе.

тешко повређено: покретна врата гараже готово су му искидала потколеницу. После седам операција обављених у најбољим швајцарским клиникама, донета је одлука да се нога ампутира. На ужас и чуђење мојих тамошњих колега, родитељи су тражили да се дете пребаци у Србију. Била је средина деведесетих, нема потребе да описујем како је овде било. После неколико микрохируршких трансплантација петогодишњи Арнес Лучић се из Србије вратио у Швајцарску и јавио надлежној клиници. Тамо су почели да му куцају по нози тражећи протезу, не верујући да, ипак, има своју ногу! Данас је он велики момак и успешан спортиста. Био је првак Швајцарске у боксу и кик боксу. То јесте успех. Али, то је и задовољство, и највећа награда лекару!

Трње, снови и звезде

Успех се не планира. То је аксиом у свим професијама. Али, до њега води пут омеђен учењем и радом, као и подршком и разумевањем породице. Ту је породично језгро, зато је традиција оно што бисмо требали да негујемо.

– Ако неко жели да буде успешан у било ком послу, пре свега мора да га воли толико да и не примећује кад га ради двадесет сати непрекидно. Свугде у свету па и код нас, у Србији, успех се често мери материјалним статусом, али то је грешка: он је много више од тога. Мислим да једно с другим нема много везе. Када статистика бележи највећи број самоубиства у најбогатијим, а по том истом принципу и најуспешнијим земљама, то је прави пример да успех и богатство најчешће не иду подруку.

Прича је да је, боравећи у Јапану, у тамошњим шинтоистичким и будистичким храмовима, у којима практикују „кореспонденцију“ с Богом, открио да је највећи број исписаних порука с жељом да се неко, дете или унук, упише на факултет, а да је највећи број „жалби“

О Монголији

Професор Бумбаширевић је почасни конзул Монголије у Србији. Каже да је Монголија предивна земља а монголски народ сличан српском. Заљубио се у ту земљу јер неки предели неодољиво подсећају на Златибор одакле вуку његови корени.

После његовој пленарној излајања на Конгресу, чланови кинеској удружења изразили су жељу да се фотграфирате са професором Бумбаширевићем и његовом сусудом Весном

Пленарно предавање у Јапану

последница разочарења због професионалног неуспеха. У Јапану је, иначе, боравио више пута и на њиховим националним конгресима и универзитетима одржао бројна запажена предавања издвајајући нехотице завист колега јер су, мимо договора и протокола, трајала по читав сат дуже. Готово да је једини страни хирург који је два пута држао пленарна предавања у трајању од једног сата на Јапанском националном конгресу микрохирурга, а реч је о земљи која је једна од колевки микрохирур-

су значај микрохирургије препознали наши великани и позивали ме да помогнем и урадим нешто сасвим ново, маестрално. Радио сам са академиком Зораном Герзићем, истинским великаном, па с његовим наследником, академиком Предрагом Пешком. Први смо у региону, а и међу реткима у свету трансплантисали танко црево на место једњака који је био уклоњен због канцера. Са др Савом Перовићем, такође чланом САНУ, обавио сам низ фасцинантних трансплантација у земљи и у

– Поменуо бих да сам на позив Америчке академије ортопедских хирурга и америчке војске одржао предавање њиховим врхунским хирурзима о драматичним искуствима ратне хирургије наше земље. У оквиру медицинске доктрине, показао сам им какво је право стање у Србији, какве су последице рата и бомбардовања. Пратили су све с пажњом и, рекао бих, с поштовањем, а снимљен је и филм приказан у многим земљама света. Професионално, све сам урадио како сам и

– Примио сам то као личну поруку: морате имати и добре болнице, и задовољан медицински кадар. Јер, заиста, људима није потребно богатство, већ само материјална независност. Мада, занимљиво је да је моја ћерка Ана, упрок дугој породичној традицији, одустала од медицине и уписала се на Економски факултет. И мој син је као гимназијалац, планирао да студира права. То је њихов избор, али сам дуго размишљао о томе. Дали је узрок у паду угледа струке, или можда у чињеници

Шта није био

Иако је носио великог броја признања и одличја Србије и Републике Српске, утисак је да су му дража она која је добио од колега, која је заслужио знањем и радом.

Оснивач је и председник СОТЕ, Српског ортопедског трауматолошког асоцијације, оснивач и председник Српског удружења микрохирурга и Српског удружења хирурга шаке. Сва ова удружења је учланио у Европска и Светска. Од 2016. до 2018. године био је председник ЕФСМ, Европске федерације удружења микрохирурга, и председник конгреса ове федерације одржаног 2018. у Београду.

Оснивач је и председник Комитета за микрохирургију СИКОТ, Светског удружења ортопеда основаног 2029, а биће и председник конгреса тог удружења који ће се одржати у Београду 2023. године.

гије. И у НР Кини је одржао више предавања и курсева. Због великог поштовања које тамо ужива и ове године ће му Кинеско удружење микрохирурга уручити специјално признање. Као шлаг на торту стигао је и предлог познате кинеске издавачке куће да преведе његову књигу из микрохирургије и представи је први пут на кинеском националном конгресу трауматолога.

– Захваљујући медицини, пропутовао сам цео свет и упознао многе заиста велике личности, до којих, иначе, под неким другим околностима никад не бих могао да допрем: и нисам се зачудио што су то по правилу били једноставни и скромни људи. У Србији

Са сином Војиславом у Хирошими

Немачкој. И с др Радмилом Рончевићем сам урадио реконструкције на које неко други не би смео ни да помисли!

Прва знања стицао је на Институту за ортопедску хирургију и трауматологију Клиничког центра Србије и имао заиста велике учитеље. Али само овом приликом признао је да је највећи међу њима ипак био – његов отац, за кога тврди да је био авангарда и да је потпуно сагледавао чудесну будућност медицине!

– Па, он је предвидео трансплантацију кад нико о томе није могао ни да сања, или би је доживљавао као пуку научну фантастику – рекао је као да се правда.

Посебно је истакао доктора Милана Стевановића, професора на престижном калифорнијском универзитету USC, једном од најбољих микрохирурга у Америци и свету. Он је после усавршавања у Америци донео микрохирургију на наше просторе и несебично га научио све што је знао. И данас су велики пријатељи, тако рећи као породица.

планирао, али било ми је посебно драго што сам успео да им пренесем бар делић истине која до њих сигурно никада не би допрла.

На раскршћу

Усавршавао се у Паризу као стипендиста француске владе. Стекао је пријатеље, али и оставио снажан утисак на домаћине.

– Мој ментор, професор Ален Жилбер, легенда микрохирургије, који своја предавања наплаћује у десетинама хиљада евра, долазио је два пута у Србију и бесплатно оперисао децицу са урођеним аномалијама и порођајним повредама плексуса брахијалиса, великог нервног сплета који је „одговоран“ за функционисање руке. Када је посетио нашу установу и упознао колеге, рекао је, дословно: „Вамa недостаје једино – нова зграда!“

Био је то комплимент нашој медицини, али и упозорење да улагање у здравство никада не може бити прескупо. То је инвестиција у будућност, и државе, и појединца.

Бионичка нога која осећа

– Имао сам срећу да захваљујући Академику Дејану Поповићу почнем сарадњу са младим професором електротехнике Станишом Распоповићем, који тренутно ради на престижном ЕТХ Универзитету у Цириху – открио је још једно чудо. – Заједно смо смислили пројекат бионичке ноге која осећа, а таква у свету до тада није постојала. Поносан сам што смо цео тај пројекат с научницима из више земаља завршили у Београду, на Ортопедској клиници Клиничког центра Србије, а резултате тог рада објавили у најпрестижнијим светским научним часописима „Нејчер“ (Nature) и „Скајенс“ (Science).

да је пут – не до успеха, већ до краја школовања лекара – између дванаест и четрнаест година... и то само до ормарића за гардеробу у некој здравственој установи и шапутања да се дотле дошло „преко везе“. Медицина је тежак пут, чак мерен бројем страница које би се морале прочитати, а камо ли научити. Ана је то схватила на време... Само, ко зна, можда би наша породица и требало да крене неким друшћим путем? Уосталом, и мој покојни отац је, по наговору свог старијег брата, професора Војислава Бумбаширевића, који је дипломирао и докторирао на књижевности и филозофији, прво уписао – права. Након разговора с професором др Марком Бумбаширевићем намеће се закључак да је за њега највећи животни успех – чланство у САНУ, међу највећим умовима српског народа.

М. С.

Мирослава Пашић-Гајовић

ЧУДНИ СУ ПУТЕВИ ГОСПОДЊИ (5)

Сведочанство о др Александру Бокареву, првом среском лекару Златибора, сачињено по замисли Милана Стијамановића, председника општинске Чајетине

Први здравствени радници

Онај први радни дан др Бокарева у Чајетини је трајао до касног поподнева. Прегледао је десетине пацијената и дошао до закључка да међу Златиборцима владају најтеже заразне болести а нарочито туберкулоза и тифус. Ову прву *дијагнозу* потврђиваће и наредних дана када буде кренуо у обилазак домаћинстава дилем Златибора. За ове намене Удба ће му у почетку уступити своје возило и он ће са возачем Шмитом (Десимир Грбић) стићи и до најзабитијих села и заселака. А тамо готово да није било домаћинства у коме неко није боловао од тифуса, шарлаха или туберкулозе. И слике (не)хигијенских услова њиховог живота су свугде биле безмало исте.

Све је то било разлог што је др Бокарев позвао челнике Среског народног одбора и саопштио им да без санитарне инспекције (епидемиолошке службе) неће бити велике вајде у лечењу људи овога краја. Тим поводом је истакао да он само као лекар нема законска права да присиљава људе да мењају своје (не)хигијенске навике, да их вакцинише или да дезинфекује њихова домаћинства. Та права је имао једино санитарни инспектор.

Извршни одбор среза Златиборског је одмах, 30. јуна 1948. године, упутио захтев Министарству народног здравља НР Србије да др Александар Бокарева постави за санитарног инспектора у овом срезу. Како је др Бокарев већ имао све потребне услове и раније дипломе Хигијенског завода у Београду, Министарство је убрзо, 10. јула 1948. године, дало сагласност да управо он обавља и функцију среског санитарног инспектора.

Рекло би се да од тог тренутка почиње права борба против разних заразних болести које сукао последица немаштине и не тако давних сурових ратних услова, харале златиборским крајем. А било је, можда, помало и среће што је међу Златиборце управо тада стигао др Александар Бокарев, искусан лекар, и скаљен у свом послу. Поред тога, он је и лично имао велику жељу да помогне људима да

Нађалија и Александар у Чајетини

Пред њолазак у Јабланицу 1957. године: Гвозден Џамбић, болничар, др Бокарев и Вера Живковић, зубарка

се упусту у коштац са болестима, и у томе се није штедео. Радио је даноноћно, често пешачио од села до села без обзира на врућине, кише и снегове. Познавао је и бројне административне процедуре и, често користећи свој раније стечени лекарски ауторитет међу колегама у Београду, најчешће је успевао да благовремено прибави потребне лекове и неопходна средства за здравствену заштиту.

Снагу и вољу за тако предан и напоран рад све више су му пружали и сами Златиборци, тада већином простодушни људи, великог срца и чисте душе, а које је др Бокарев веома брзо заволео и чијој се урођеној жилавости и мудрости искрено дивио.

Иначе, резултати и свеукупан рад здравствених радника били су у то доба под строгом контролом и често оцењивани. По принципу субордина-

ције, достављани су и сачињавани разни извештаји о њиховом раду, личним карактеристикама, платама. Један од таквих извештаја је и онај што га Срески народни одбор – Повереништво за народно здравље, а чији је потписник (за повереника) Недељко Ђоковић, шаље 9. јануара 1950. године Обласном народном одбору у Титовом Ужицу. Примерак овог извештаја, заведеног под редним бројем 13778, сачуван је у заоставштини др Бокарева. Из овог извештаја види се како је било организовано Повереништво народног здравља и социјалног старања при Среском народном одбору у Чајетини, а и ко су били први здравствени радници:

1. УПРАВА ЗА ЗАШТИТУ НАРОДНОГ ЗДРАВЉА:

Др Бокарев Александар, лекар. Школска сирема – Медициниски факултет Београдској универзитету. На служби у Повереништву од јуна 1948. године са њајшом 6.275 дин. Као службеник добар у сваком њолегу (шачан, вредан, зна своју стругу, њоверљив).

Крејовић Маринко, болничар. Школска сирема – болничарска шко-

ла у Скопљу. На служби од септембра 1944. године са плаћом 3.700 дин. Као службеник добар у сваком погледу, вредан, марљив, пољубив.

Љубомир Јездимировић, учесник I класе. Школска сирема – основна школа и курс за ситиштиничаре при Министарству народног здравља НР Србије. На служби од децембра 1948. године са плаћом 2.800 дин. На служби расејан, забораван, нејажљив, али се шруди да се поправи.

2. САНИТАРНА ИНСПЕКЦИЈА:

Системашизовано једно радно место и попуњено – **Др Бокарев Александар**, лекар.

3. УПРАВА ЗА СТАРАТЕЉСТВО:

Симовић Божидар, административни манипулант. Школска сирема – основна школа и положени испити за деловођу. На служби од маја 1949. године са плаћом 3.400 дин. Познаје свој посао, на раду је добар, али одан је алкохолу после радног времена.

4. УПРАВА ЗА СОЦИЈАЛНО СТАРАЊЕ:

Крејковић Богдан, помоћни административни манипулант. Школска спрема – основна школа. На служби од јануара 1948. године са платом

Са сином Јуријем на златиборској падини

3.200 дин. На служби прилично добар, иначе болешљив.

Тмушић Косара, учесник I класе. Школска сирема – основна школа. На служби од маја 1949. године са плаћом 2.800 дин. Као службеник на послу невична, иначе вредна, сирема се да пошине.

Наведени подаци недвосмислено говоре да су у тим временима бригу о здрављу народа у Златиборском срезу водила само два медицинска радника – један лекар и један болничар. Нешто касније ће им се придружити и др Наталија Бокарев која је, следећи путеве свога супруга, ипак дошла на Златибор. Министарство народног здравља ће је поставити на место другог среског лекара и првог управника Дома здравља у Чајетини. Попут Александра, и она ће бити лекар за све болести.

Њих двоје нису били само лекари који су, облачећи беле мантиле и уз-

мајући слушалице, сачекивали пацијенте. Као прави народни доктори ишли су међу људе у најзабитије делове Златибора и били веома ангажовани на друштвено – социјалном плану. За њих би се комотно могло рећи и да су били пионири у организацији и развоју савремене здравствене заштите у овом крају.

За време њиховог службовања у Дому здравља у Чајетини почело је са радом прво, најпре импровизовано, породилиште. Многобројне, тада тек рођене Златиборце, др Наталија је тих година прва прихватала на своје руке. Потом је пратила њихов раст и развој, саветовала и подучавала им мајке у вези са негом и бригом о деци и тако организовала неку врсту прве педијатријске службе.

Почетком педесетих година прошлог века своје прве радне кораке започињали су у Чајетини многи млади

здравствени радници различитих струка. Међу њима је била и позната бабица Ајша, неколико медицинских сестара а потом, по отварању зубарске амбуланте, стижу и први стоматолози.

Сви ови млади људи, без рутине и искуства, имали су велику подршку од искусних лекара Наталије и Александра. Бокареви су им несебично помагали, учили их оној практичној примени стеченог знања и уливали им храброст и сигурност за самостални рад. Зато они и јесу уживали велико поверење и били омиљени међу својим новим, младим колегама.

Како је хигијенско – здравствена заштита свеопште популације била један од тадашњих државних приоритета, Хигијенски завод у Београду је, као научна институција, био веома активан. Често су одржавани бројни семинари и стручна предавања на различите теме за висококвалификоване кадрове у санитарној инспекцији – из комуналне и школске хигијене, хигијене исхране, хигијене рада, најновија научна истраживања из области противепидемијске службе и слично.

На многим од ових предавања учествовао је и др Бокарев па је савремена медицинска достигнућа и искуства преносио и међу Златиборце. У његовој заоставштини сачувано је неколико потврда у вези са конкретним семинарима и предавањима којима је присуствовао. Њихов потписник је најчешће др Павле Поповић, тадашњи главни републички санитарни инспектор.

Др Бокарев је по природи био радозна човек и учио је, рекло би се, читавог живота. Ове одласке у Београд, који су трајали и по пар недеља, користио је и за сусрете са многим колегама преко којих је сазнавао и друга достигнућа и тенденције из области медицине. Али, поред личног усавршавања, ови боравци у Београд и сусрети са утицајним људима из бројних сфера одлучивања, били су за њега и прилика да успешно обави и одређене послове у вези са здравственим потребама златиборског краја – прибављање лекова, медицинске опреме, недостајућег кадра и слично. Успевао је и да прибави републичке стипендије и обезбеди студентски смештај за неколицину студената медицине из овога краја. Знајући да би без овакве материјалне помоћи тешко стигли до лекарске дипломе, они су му касније, углавном, били захвални.

У следећем броју:
Божидар и пегави тифус

У СЕЋАЊИМА ЗЛАТИБОРАЦА Сузе моје мајке

МИЛЕНКО ЗАРИЋ (1948. г.):

- Не знам да ли се икада о неком човеку на Златибору причало толико дуго и са толико поштовања и похвала као о др Бокареву. Ја сам га видео само неколико пута али, на жалост, никад се са њим нисам лично упознао. А имао сам велику жељу да поразговарам са тим човеком, нарочито у оно време кад сам већ био одрастао момак, студент Војне академије. Ретко сам тада долазио на Златибор, али сваки пут када бих дошао осећао сам потребу да одем код др Бокарева, да му чврсто, онако мушки, стегнем руку и кажем: - *Хвала Ти, за животи!* Међутим, неко чудно страхопоштовање, које сам и тада осећао према њему, спречавало ме је да коначно учиним тај годинама планиран корак. У тим тренуцима неодлучности поново бих постајао онај мали, стидљиви ђачић који се, попут свих тадашњих школараца, дивио Доктору Русу увек када је долазио у нашу школу.

А о томе што ја, на извесан начин, дугујем живот др Бокареву, много пута је причала моја мајка Радмила. Та њена прича је увек, попут неке светковине, почињала својеврсним ритуалом. Она би се, на име, најпре мало придигла са столице, прекрстила и, као за себе, прошапутала неколико речи само њој знане молитве. Тада би у њеним очима заискриле оне најлепше сузе које никад нећу заборавити. У тим њеним бисерима није било туге. Биле су то сузе – радоснице, сузе среће, оне које могу да потекну само из очију мајке.

Онда, после дубоког, олакшавајућег уздаха, мајка би прича-

ла како је стрепела за мене, своју прву бебу која је, због богзна какве болести, тешко дисала и једва давала знаке живота. Нису помагале ни њене молитве, ни савети старијих жена у селу које су, с поражавајућом неверицом, само одмахивале главом.

Следеће јутро, нешто пре свитања, мајка је у колевци затекла своје омилтвело, обамрло прворођенче. Говорила је да пред тим приказом није закукала. Само ме је, онако полумртвог, зграбила у наручје и потрчала уз брда ка Палисаду, ка др Бокареву. Трчала је брзо, најбрже, без предаха. То је она снага коју, ко зна како, однекуд добијају мајке док се боре за живот своје деце.

Чим ме је предала у руке доктору, стропотала се на земљу. И њој је указао помоћ. Тек кад је чула мој плач, скочила је и заридала.

После неколико сати доктореве интервенције и савета у вези са датим јој лековима, носећи ме у наручју, истим путем се вратила кући, у Бранешче. Причала је како ме је тада љубила, привијала на груди, плакала и истовремено певала из свег гласа.

Ову причу моје мајке никад нећу и не могу заборавити. Увек кад је се сетим помислим и колико је у нашем, тада скрајнутом Златибору, било сличних прича и судбина. Истовремено осетим и прекор према самом себи што нисам украдио времена и смогао снаге да, док је још био жив, одем код др Бокарева и захвалим му се. Можда не толико за мој сопствени живот колико за оне сузе – радоснице којима је даровао моју мајку. И не само њу него, сигуран сам, многе мајке нас Златиборца.

Чиста средина — здрава средина

” Савет месне заједнице Сирогојно покренуо је кампању сакупљања отпада на територији овог Златиборског села ”

Предуслови развоја туризма неког места или региона су пре свега чисто окружење, екологија, водоснабдевање, канализација и квалитетна инфраструктура. Савет Месне заједнице Сирогојно покренуо је иницијативу за комунално уређење насеља и тим поводом је спроведена акција сакупљања отпада. Један од циљева био је да се открију жаришта нелегалног одлагања отпада и да се нађе решење за њихово даље чишћење.

– Морам прво да захвалим свима који су дошли и подржали ову акцију, а посебно школи и малишанима која су данас овде – рекао је Раде Љубојевић, председник месне заједнице Сирогојно. – Важно нам је да на овом примеру покажемо деци шта значи екологија и тај бачени отпад поред пута, односно какве су последице, како то делује на општи утисак о Сирогојну. Заједно са КЈП Златибор потрудићемо се да решимо питање већег броја контејнера иако их општина Чајетина и Сирогојно имају поприлично. Оно што је и на нама и на комуналном у наредном периоду је да едукујемо људе да је тај контејнер

Раде Љубојевић

намењен становништву, а не неком другом. и да бачено смеће завршава пред њиховом кућом, да водећи рачуна о отпаду воде рачуна о себи.

Наше, а европско

У оквиру активности кампање „School clean up“ а у склопу пројекта прекограничне сарадње Босне и Херцеговине и Србије планиране су акције чишћења школских дворишта. То је пројекат који финансира Европска унија из програма 2014–2020, који обухвата пет заштићених подручја – четири из Србије, и једно из Босне и Херцеговине.

– Четири заштићена подручја Србије су парк природе Златибор, Озрен и Јадовник, Камена гора и Милешевска ријека а у БиХ Национални парк Сутјеска – објаснила је Мирјана Радојић, руководилац сектора за развој и унапређење Националног парка Сутјеска. – Ми смо већ обишли све школе у овим подручјима у Србији, а ово данас је завршна акција коју спроводимо. Пратимо је свеокупном кампањом с циљем да створимо читаву мрежу институција и организација које се баве унапређењем и заштитом животне средине, управљањем заштиће-

ним подручјима и заштитом биодиверзитета.

Акцији чишћења одазвао се и велики број ученика, са директорком и наставницима Основне школе „Саво Јовановић Сирогојно“ из Сирогојна.

Дух екологије

– Веома ми је драго што се наша основна школа прикључила акцији месне заједнице под називом „Очистимо Сирогојно“ – истакла је Снежана Мићић, директорка школе. – Као што видите велики број деце учествује у овој акцији и поносна сам због тога јер је ово јединствена прилика да се од најранијег узраста васпитавају у духу екологије да изграде свест да је чиста средина – здрава средина.

Уз подршку локалне самоуправе у протеклом периоду на подручју месне заједнице Сирогојно решено је питање снабдевања водом а по речима председника месне заједнице ове године решиће се и проблем канализације. Такође, у плану је и пројекат уређења пешачких и бициклистичких стаза, као и изградња позоришта на простору садашњег задружног дома.

Данка Миловановић

Снежана Мићић

Мирјана Радојић

ОСЛИКАВАЊЕ ЧАЈЕТИНСКОГ ХРАМА У ТОКУ

Једном, после сто година

Ових дана изводе се завршни радови на олтарском делу након чега следи и живописање целог храма

Храм Светог Архангела Гаврила у Чајетини подигнут је 1890. године од прилога људи тог времена. Иако је дорађиван у више наврата, генерално обнављање одрађено је у току протекле године, а ова ће остати забележена у повести постојања те чајетинске светиње јер ће први пут бити осликан.

Та историјска обнова храма Светог Архангела Гаврила у Чајетини обављена је у претходних годину дана. У августу 2020. постављен је нови иконостас и захваљујући великом одзиву приложника и помоћи локалне самоуправе, прикупљена су значајна новчана средства за извођење радова као што су постављање нове столарије, подног грејања, мермерног пода и замене електричне инсталације. Ових дана изводе се и завршни радови на осликавању олтарског дела након чега следи и живописање целог храма.

– Почело се са осликавањем, а данас су тачно две седмице од тада и олтар је завршен – похвалио се

Петар Лазих

Петар Лазих, свештеник чајетинског храма. – По обећањима уметника очекујемо да им неће требати више од два месеца па очекујемо да у првој половини августа храм потпуно буде живописан. Тиме би радови на уређењу били заокружени што је рекордно урађено обнављање.

Живописање цркве поверено је академском сликару Горану Пешићу из Чачка. Цена осликавања по квадратном метру износи 85 евра, што је најмања сума која се

може платити. Све ће бити надграђено нискокарлатном позлатом, а ток и брзина радова зависиће од прилива неопходног новца.

– Површина олтарског дела је 88 квадратних метара – каже старешина храма. – У олтару су осликане композиције Богородице Ширшаје, која је и највећа, заузима 20 квадрата, а осликане су композиције Причешћа апостола и служба арихијереја које су мање, око 18 квадрата. У левој страни олтарског дела је Бели анђео као ико-

на Васкрсења а са десне је осликано Неверовање Томино. То су све мотиви Васкрсења, празници и догађаји који се помињу у вези прославе тог благог дана. Иза северних двери насликан је Ђакон Авакум, изнад њега је на стубу Игуман Пајсер, изнад јужних врата је Архиђакон Стефан, а изнад њега Харитон.

Свештенство чајетинске цркве изразило је захвалност свима који су помогли уређење храма и омогућили да радови теку овим током.

– Ако Бог да, први пут ће храм у потпуности бити осликан па позивам све људе да својим прилогом и учешћем упишу себе не само овде, у храму и на земљи, него да узнесу своје име и на небо, да узму учешћа у овоме јер то је нешто што се ради једном у сто година – додаје старешина храма.

За време осликавања црква ће бити отворена за парохијане и радиће уобичајено, а богослужења ће се обављати несметано као и досада.

Данка Миловановић

БИБЛИОТЕКА „ЉУБИША Р. ЋЕНИЋ“:

Храм културе и ризница духовности

Библиотеке, својеврсне ризнице које у тишини и тами чувају благо непроцењиве вредности, заправо су најсветлија места једног народа. Савест и свест човечанства, кључни темељ сваког озбиљног друштва.

Библиотека „Љубиша Р. Ћенић“, је поштовања вредна установа културе која постоји више од сто година, чија је мисија да промовише писменост и негује културу читања и доживотног учења подижући свест о локалном и националном културном наслеђу.

За успешно остварење ових садржаја заслуге припадају Скупштини Општине Чајетина, оснивачу и финансијеру, и доброј организацији послова и тимском раду свих запослених у Библиотеци.

Основној делатности, раду са књигама и корисницима, Библи-

Због наше активности препознати смо као најозбиљнији кандидат за добијање престижног признања

отека је посветила пуну пажњу, набављајући књиге, часописе и штампу, омогућајући корисницима оптималне услове за рад. Библиотека је у систему COBISS, који омогућава успешније претраживање потребне библиотечке грађе.

Поред основне делатности, важан сегмент нашег рада је културно-просветна делатност којој је дат посебан значај, тако да су организоване бројне културне манифестације као што су промоције књига, књижевне вечери, тематске изложбе, позоришне представе, музички концерти и предавања, али су због безбедности оствариване само путем Интернета: услед пандемије корона вируса, Библиотека се прилагодила ванредним околностима и усвојила нове облике рада. У првом плану био је утицај

Капшалој „Књиџа, јесен и ја на Златибору“

дигиталних технологија на то како корисници и даваоци услуга, могу да користе дигиталне алате за побољшање рада, што смо ми покушали да искористимо за стварање ефикасних, поузданих и одрживих библиотечких услуга коришћењем Интернета.

Због наше активности препознати смо као најозбиљнији кандидат за добијање једног престижног признања. Наиме Управни одбор Интернет клуба, удружења интернет стваралаца Србије, „на основу резултата у развоју наступа библиотеке на Интернету, унапређењу веб апликације библиотеке и заживљавању у свакодневници глобалне и локалне заједнице“ доделио је Библиотеци „Љубиша Р. Ћенић“ плакету „WEB БИБЛИОТЕКА 2020“. У образложењу пише:

„Ова плакета се додељује као резултат истрајности у примени интернет технологија у раду библиотеке и праћењу културног миљеа локалне заједнице... Ово треба да послужи као пример многим, пре свега установама културе у срединама које су веће само по територији и броју становника које својим делом покривају.“

У току 2021. године у Библиотеци су организована следећа културна дешавања:

1. Пројекат „Facebook book“, 4. марта.
2. Пројекат „Facebook book“, 5. Марта. (Библиотека на Златибору)
3. Радионица поводом Дана жена (у сарадњи са ПУ „Радост“), 8. марта.
4. Изложба фотографија „Књиџа,

јесен и ја на Златибору“, Галерија културног центра Златибор, 17. марта.

5. Изложба скулптура и дубореза „Еротика у сивом и белом“ Иштвана Фуска (у сарадњи са Туристичком организацијом Златибор и асоцијацијом Српски Арт центар Нови Сад), Галерија културног центра Златибор, 9. априла.
6. Изложба слика „Са Богом од београдског видиковца до Златибора“ (у сарадњи са Туристичком организацијом Златибор и Удружењем Ужичана у Београду), Галерија културног центра Златибор, 29. априла.
7. Сећање на Димитрија Туцовића, документарни филм Снежане Ћенић, 13. маја.
8. Тринаести Конкурс за афористичара године, 13. маја.
9. Четврти фестивал пољског цвећа, 21. маја.
10. Посета деце и библиотекара из Пожеге, 27. маја.
11. Семинармреже „Библиотеке нашег окружења“, под називом „Облици и методи дигиталних комуникација (2) друштвене мреже и Гугл учионица“, Бања Врујци, од 1. до 3. јуна.
12. Посета деце из Кнића библиотеци на Златибору, 14. јуна.
13. Изложба слика „Пејзажи Србије“ аутора Ђорђа Станића, 28. јуна поводом Видовдана, Дана библиотеке.

Библиотека има богату и озбиљну издавачку делатност у оквиру које је издат низ монографских публикација, што даје значајан допринос укупној издавачкој делатности Западне Србије. У њеном издању током 2021, од Нове године до Видовдана, објављене су књиге:

1. „Трнава на Златибору“ Милосава Обрадовића и Данила Станојевића
2. „Емпатијска егзалтација – поетска и прозна: о поетском делу Мирјане Ранковић Луковић“ Милована Гочманца
3. „Мењај свет“ Ленке Смиљанић.

Снежана Ћенић

ПЕТИ САЗИВ МЕЂУНАРОДНЕ КОЛОНИЈЕ У МУЗЕЈУ „СТАРО СЕЛО“ СИРОГОЈНО

Заједничка ризница знања и искуства

Колонија конзерватора, рестауратора и музејских радника основана је 2016. године у музеју на отвореном „Старо село“ Сирогојно уз помоћ и подршку Министарства културе и информисања Републике Србије, а у међувремену, доласком колега из земаља у окружењу, добила је и међународни карактер

У музеју на отвореном „Старо село“ у Сирогојну одржава се пета Међународна колонија конзерватора, рестауратора и музејских радника. Оно што је карактеристично је да је акценат стављен на искуство, да се не праве разлике између колега и скупу могу присуствовати сви који се на било који начин баве културним наслеђем.

– У то су укључени научни радници и колонија се практично бави савременим приступом конзерватора и рестауратора културних добара, како покретних, тако и непокретних – рекао је Александар Тодоровић, кустос музеја „Старо село“ Сирогојно. – Међусобно преносимо разна искуства, различиту праксу. На колонији се могу сазнати подаци и о томе где се могу набавити неопходна сировина, или зашто је тај материјал бољи од другог. Она окупа различите учеснике у заштити културног наслеђа који овде имају могућност да покажу своје знање, искуство и умеће,

Александар Тодоровић

јер колонија организује радионице на којима је могуће информисати се и образовати.

Због тренутне ситуације са ковидом, конзерватори и рестауратори из Бугарске нису могли да присуствују радионицама, па су послали филм о свом музеју у Етру, као и представљање радионица које се баве старим занатима, ма-

теријалном и нематеријалном културном баштином а спроводе се код њих. Иако је сажета поседује доста примера, од воденичарских па до ткачких.

– На претходним колонијама урађено је много, упознали смо се са различитим музејима и њиховим различитим збиркама јер сматрамо да је изузетно важно да

кустос зна шта ради конзерватор, и обрнуто, а да и једни и други знају шта ради научни радник приликом испитивања... све су то ствари које не само да омогућавају лакшу сарадњу, већ и зближавају колеге, а кад су им ти односи успостављени на доброј основи, онда је све много лакше. Тема данашње радионице била је политура, односно нешто што је заборављено али још се ради, још постоји, па ће се на данашњој радионици учесници бавити управо политуром, урадити лак и заштиту и вратити сјај старим предметима – наставља наш саговорник.

Колонија се бави образовним радом са будућим конзерваторима и рестаураторима међу којима су студенти Факултета примењених уметности из Београда и Сарајева – одсека за конзервацију, ученици Средње школе из Чачка, као и Уметничке школе из Ужица. Према речима кустоса Тодоровића доста се труда улаже да би се на све могуће начине стечено знање и искуство пренело тим младим колегама. **Д. М.**

Представа „Чудо у Шаргану“ у извођењу аматерског позоришта Театар Инат из Ужица, у сарадњи са Удружењем грађана „ПРКОС“ из Чајетине, премијерно је одиграна 22. јуна на сцени Културног центра на Златибору. Изузетно захтеван текст Љубомира Симовића на задовољство редитеља и публике, успешно је савладала ова аматерска група, а њихову игру имали су прилику да погледају већ 24. јуна и остали заинтересовани.

Велике истине изречене су кроз уста маргинализованих људи у језгровитом и све-прожимајућем тексту Љубомира Симовића. Један овакав текст писца - академика из нашег краја, заголицао је као изазов глумицу Андријану Симовић и навео је да га реализује уз помоћ „Театра Инат“.

КАД СЕ ДЕСИ „ЧУДО У ШАРГАНУ“

Као живот ту, око нас

– Рећи ћу вам, једноставно је: прво, то је наш писац – рекла је након премијере Андријана Симовић, редитељка. – Друго: још је жив и желимо да му одамо почаст док је с нама. Навикли смо да одајемо почаст људима који нису међу живима, али ја сам заиста желела овако. Мислим да је Симовић наш највећи драмски писац који се пре свега бави филозофијом. Друга ствар је што је мој професор глуме на Академији, покојни Бошко Димитријевић, направио једну од најлепших представа „Чуда у Шаргану“ баш у ужичком позоришту. Хтела сам на овај начин и њему да одам почаст.

Рад на тексту трајао је, како каже редитељка, дуго и било је времена и да се добро спреми, и да се умећу глуме приближе

на најбољи начин аматери „Театра Инат“ у сарадњи са Удружењем грађана „ПРКОС“ – Проактивне културноотворене Сцене из Чајетине.

– Морам да се захвалим општини Чајетина јер је омогућила да се ово овде одржи – истакла је Симовићева. – Ми смо написали и добили пројекат под називом „Златиборско чудо“... а надам се да смо оправдали тај назив.

Пластичност ликова и могућност да се они препознају и у стварном животу, пружили су глумцима уверљивост на сцени.

Марко Мутавцић, који у представи игра Милета, превртљивца, бескичмењака и полтрона, каже:

– Текст је генијалан! Ми смо уживали и радећи на представи као и у самом процесу. Није

нам ништа било тешко да спремимо зато што је ова екипа невероватна. А што се тиче лика, срећа је што имамо сличних људи у околини па имамо широку лепезу избора и палету где ћемо да изаберемо ко ће бити Тај.

– Кад смо тек добили текстове у руке, па кад смо видели ту количину речи, сви смо мислили да нема шансе да то научимо – рекла је Јелена Тешић која је одлично одиграла улогу Цмиље. – Али, толико се то лепо сложи да, и кад слушамо једни друге реплике су толико логичне да смо могли да на њих одговоримо чак и да не знамо текст напамет.

Ово је био заиста одличан старт једног аматерског позоришта које ће у наредном периоду приредити још изненађења жељној публици.

Мирјана Ранковић Луковић

Публика која је у великом броју дошла да поздрави младе ствараоце видно је уживала у њиховим делима

Испред зграде Културног центра на Златибору одржано је литерарно-сликарско дружење под називом „Наше приче“, на коме су основци школе „Димитрије Туцовић“ представили публици своје таленте кроз приче и слике. Том приликом, на радост многих, започета је сарадња школе и Културног центра, која ће, ако је судити по овом догађају, бити изузетно занимљива и привлачна за становнике Чајетинске општине.

У присуству љубитеља писане речи и сликарства ученици основне школе „Димитрије Туцовић“ окупили су се на платоу испред Културног центра на Златибору како би представили своје награђиване радове настале током свих школовања. Диван спој слика и књижевности био је резултат заједничке тежње наставника и ђака да се рад и таленат запазе.

На истом послу

– Наша школа на Златибору је срећна што имамо Културни центар па да наша деца могу овде да долазе и да виде друге уметнике, а да и они по угледу на њих сутра постану уметници – каже Даница Јефтић Шишовић, професор ликовне културе. – Наша Мина Шкодрић завршава осми разред а како су и прошла и ова година биле обележене короним, нисмо имали прилику да приредимо манифестације које иначе имамо у нашем календару. У школи у Чаје-

ТАЛЕНТОВАНИ ОСНОВЦИ ПРЕДСТАВИЛИ СВОЈА УМЕЋА

Три приче и слика

Лепотом казане и написане речи као и својим сликарским умећем, сви ти талентовани основци великим корацима грабе напред

Даница Јефтић Шишовић

Диван свој слика и књижевности

тини смо желели да осликамо један део зида на улазу и некако се спонтано склопило да наше девојке те планиране слике ураде баш овде, у Културном центру, а да Мина и њене другарице Катарина и Елена које лепо пишу прочитају текстове заједно. У суштини, на изложби „Три приче“, овде, у Културном центру, склопила се још једна коцкица, односно четврта прича којом је отворена сарадња Основне школе „Димитрије Туцовић“ и Културног центра.

Као прави, истински ствараоци своје мисли и идеје преносе на платно и папир, а уз пратњу гитаре, својим родитељима, пријатељима и наставницима читали су приче и сликали, и тако представили своја умећа. Лепотом казане и написане речи као и својим сликарским умећем, сви ти талентовани основци великим

корацима грабе напред.http://www.zlatiborpress.rs/wp-content/uploads/2021/06/DSC_0006-1.jpg

Себи и другима

– Највише волим да сликам хаљине и девојчице а данас сам и водитељ програма, читање ми супер иде и све ово ми се много свиђа – рекла је Вања Мићић, ученица петог разреда Основне школе на Златибору.

– Писала сам доста током осмог разреда, а коначно сам добила прилику да све то покажем и много ми је драго – рекла је Даница Шкодрић, ученица осмог разреда. – Пишем о свему: и о делима која смо радили на часовима, а мислим да су занимљива, а наравно и о осећањима или животним стварима. Инспирацију најчешће проналазим у књигама, као и у песмама, у музици, филмовима.

Публика која је у великом броју дошла да поздрави младе ствараоце видно је уживала у њиховим делима, а циљ овог културног подухвата јесте управо промоција младих и подстрек ка уметности као бекству од учмале свакодневнице. **Д. М.**

Оно време које су красиле чувене игранке уз хитове попут „Девојко мала“, време дружења, састанака, шаренила и лепршавости, са ове тачке гледишта делује прилично далеко. Речи попут: љубав, пријатељство, извини, хвала, молим..., постале су тако рећи туђице. Са жељом да нас подсети на све то, у ужичком Народном позоришту су 27. фебруара поставили представу „И то се зове љубав“, која је тада изведена први пут пред ужичком публиком, а захваљујући дугогодишњој сарадњи Спортског центра Чајетина и Народного позоришта почетком јуна видела је и овдашња публика.

– Мислим да је ово тек десето извођење, дакле реч је о релативно новој представи која је, видели сте вечерас по утисцима публике, заиста нашла свој прави пут до срца гледалаца. Ти је комад који је Мари Шизгал назвала „И то се зове љубав“. Ксенија Крнајски је режирала, а у представи играју Тања Јовановић, Дејан Максимовић и Вахидин Пре-

ГОСТОВАЊЕ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА
ИЗ УЖИЦА У ЧАЈЕТИНИ

Заборављена љубав

лић. То је сјајна романтична комедија која нас, мало старије, враћа у нека срећна времена, време игранки, дружења, шаренила. Живимо овако како живимо, сви смо оптерећени неким великим или малим проблемима. Најједноставније би било када би

успели да пронађемо љубав; глумци на сцени то успевају и публика очито проналази и себе кад долази да ужива у овом комаду. Све у свему, веома смо задовољни оваквом поставком и дивном романтичном причом која никог не оставља равнодушним

– каже Љиљана Матић, организатор у Народном позоришту.

Ово је мало комична, мало иронична прича о љубавном троуглу – са женом и два мушкарца – који кроз разне ситуације преиспитују шта је то љубав данас и на који се начин она изражава? Сама глума је пренаглашена, костими живописни, музика одлично одабрана да ослика шездесете године прошлог века.

– Та љубав мора да буде експресивнија, јача и већа, а на сцени смо само нас троје, нико нас не мења и у том ритму играмо целу представу тако да је веома напорно, али нам је забавно. На нашем репертоару углавном је било доста драма, па нам је ова представа некако „олакшавајућа“ – изјавио је након представе Вахидин Прелић, глумац НП Ужице и додао: – Хвала вам на позиву, желим да што чешће долазимо овamo; лепо је играти у Чајетини, а публика је захвална и уме да препозна шта ваља.

**Мирјана Ранковић
Луковић**

О РУЖНИМ РЕЧИМА И ЈОШ ПОНЕЧЕМ

Није лако бити фин

Представа „Како су настале ружне речи“ по тексту Душка Радовића, у режији Горана Шмакића премијерно је изведена у Дому културе, а у интерпретацији Дечјег драмског студија „Бистричак“ при Спортском центру Чајетина

Представа „Како су настале ружне речи“ првобитно је спремана за Фестивал „Деца међу нарцисима“, али због немогућности уобичајеног рада и проба због епидемиолошких мера, чајетинска публика је видела тек 14. јуна. Али, чекање се сасвим исплатило, бар судећи по аплаузима и одушевљењу публике.

– Као што сте видели, ми на сцени имамо јако мало елемената – рекао је након премијере Горан Шмакић, уметнички руководилац. – Нешто мало декора – две столице, мало музике, пар микрофона и тог ехо ефекта који је можда требало малкице да помери представу према овом нашем времену. У ствари, хтели смо да направимо глумачку представу јер овде, у ансамблу, имамо децу са којом радимо већ

три-четири године, па смо проценили да смо и они и ми стасали и да можемо да правимо једну заиста глумачку представу.

На сцени је било активно девет малих глумаца, док се у позадини, с времена на време, чуо глас наратора. Радња је текла глатко, интригантно, заплетена до самог краја, што је специфично за Душка Радовића, а што деци све чини занимљивијим. Након представе питали смо „Бистричке“ шта мисле зашто су у свакодневној комуникацији све чешће ружне речи?

Аница Радибратовић: „Вероватно зато што људи када се изнервирају не знају како другачије да испоље бес и онда то ураде кроз ружне речи. Мислим да им то не помаже и да би могли

на много других начина да се исказе бес, али људима је тако најлакше.“

Кристина Спасенић: „Није лепо говорити ружне речи, а није их лепо ни чути. Оне су одраз немоћи.“

Теодора Милић: „Ја сам у представи изговорила ружну реч јер сам се наљутила и препала. Иначе не псујем. Мислим да нема потребе за тим.“

Софија Спасенић се у одговору ослонила на представу: „Па, ето, има неких људи који их измишљају зато што им је досадно.“

Рад на представи их је, кажу „Бистричци“, зближио, а драго им је да се све допало и публици, посебно ако су им скренули пажњу на лошу навику употребе ружних речи. **М. Р. Л.**

ОДРЖАН 15. СЕОСКИ ВИШЕБОЈ У ЈАБЛАНИЦИ

Традиција пре свега

Осле две године паузе у Јабланици је поново одржан Сеоски вишебој. Петнаесто издање приредбе, између осталих, отворио је фудбалски тренер Милован Рајевац.

– Изузетна ми је част да вас поздравим, поготово на јубилеј, петнаесту годишњицу уживања у овим традиционалним дисциплинама. Треба да се сви радујемо, епидемија короне је иза нас, па ћемо се и даље дружити – рекао је некадашњи селектор Гане.

Такмичари су се надметали у укупно 12 дисциплина. Екипа Милана Бакића била је најуспешнија у стругању тестером кладаром и оном дубећом, а посебно добре резултате остварили су и полазници школа борилачких вештина – млади боксер Урош Милићевић из Ужице победио је у скоку у даљ, док је члан КБК „Ере“ Стефан Гаврић победио у бацању камена и у превлачењу руку.

Милош Ђурђић победио је у превлачењу кличка, Петар Дидановић у скоку увис, у трци коња најуспешније је било грло Луке Пановића, екипа Златибора победила је у превлачењу конопца, док су у вучи на влаци у различитим категоријама са својим грлима најуспешнији били Иван Зорић, Никола Петровић и Југослав Гојђић.

Међу члановима певачких група које су учествовале у уводном делу приредбе било је сталних посетилаца овог догађаја, а неки су били посебно занимљиви најмлађим посетиоцима, пре свега због физичке сличности са ликовима из домаћих телевизијских серија.

– Јесте, због сличности са Срећком Шојићем сам занимљив људима где год да одем – каже Миленко Чакаревић из Ариља, по многим легитимни двојник чувеног руководиоца из серијала „Тесна кожа“. –

Организатор манифестације уручио је захвалнице установама и предузећима која су ове, као и свих претходних година, подржавале овај догађај – Општини Чајетина, „КЈП Златибор“, „Спортском центру Чајетина“ и „Туристичкој организацији Златибор“

Иначе, познајем лично Ланета Гутвића, чак смо се и дружили са њим. Његова мајка је из ариљског краја, ми смо заједно ишли и у школу.

И међу продавцима било је сталних гостију. Слободан Којовић из Прибоја своје рукотворине излаже на овом месту дуги низ година.

– Занимају се људи за овај мој рад. Има купаца... али има и телевизија које ме снимају, по Босни поготово. Ја сам све прсте исекао бавећи се овим, а мало је људи који се овим послом још баве. Зато сам им ваљда и занимљив? Иначе, овим послом се бави цела моја породица – каже Слободан Којовић из Прибоја.

Организатор манифестације уручио је захвалнице установама и предузећима која су ове, као и свих претходних година, подржавале овај догађај – Општини Чајетина, „КЈП Златибор“, „Спортском центру Чајетина“ и „Туристичкој организацији Златибор“.

**ЗЛАТИБОРСКЕ
ВЕСТИ****Издавач**

Агенција за издавачку делатност и маркетинг „Мали Ћира“

Главни и одговорни уредник

Милић Симић

РедакцијаМирјана Ранковић Луковић
Мирослав Весовић
Данка Миловановић
Иван Јанковић
Мирослав Јевремовић**Штампа**

Графос Ужице

Тираж

1.500 примерака

Контакт064/117-15-99
e-mail: simicmilic@mts.rs**ISSN-2406-2405**

СПОРТСКИ ЦЕНТАР: УПРКОС КОРОНИ

На Златибору је лако бити добар

Мада се очекивало да ће напредак ове важне институције бити запречен мерама одбране од епидемије изазване новим вирусом, резултати говоре супротно

Спортски центар Чајетина је од претходног јуна радио успешно, имајући у виду околности изазваних пандемијом корона вируса. Посебно успешан био је у области спорта захваљујући добрим теренима на Златибору и обновљеној дворани у Чајетини, где су се окупљале екипе из Србије ради припрема, а одиграни је и неколико важнијих утакмица.

Храна за душу...

– Спортски центар се прилагодио новонасталој ситуацији и условима пословања трудећи се да не запостави ни своје делатности везане за културу и спорт – прича Никола Смиљанић, директор Спортског центра Чајетина. – Такође смо били на услузи грађанима општине Чајетина тиме што смо били на располагању Дому здравља и Служби помоћ у кући како би се ефикасније спроводиле потребне активности везане за епидемиолошку ситуацију. Што се тиче културних дешавања, успевали смо да у паузама између два таласа короне одржимо фестивал „Деца међу нарцисима“, који је прошле године можда био један од бољих, што потврђује посећеност манифестацији као и гости које смо имали, а ове године број радова који је стигао на литерарни конкурс Фестивала, а реч је о око деветсто, потврђује добру организацију и мудру осмишљеност.

Према његовим речима, може се подједнако успешним сматрати и организовање још једне ликовне колоније „Трнава – Владимир Митровић“, која је функционисала тако што су учесницима обезбеђена платна и потребан материјал, а они су узвратили својим сликама које су биле изложене у Дому културе, као и онлајн на Порталу „Златибор прес“ и Фејсбук страници Дома културе. Онлајн су, на за-

довољство суграђана, постављане и представе које су изводили Драмски студио „Бистричак“ и Аматерска група Дома културе у претходној деценији.

...и за тело

– Што се тиче сектора спорта, није било пуно промена с обзиром да смо припреме екипа на Златибору одрадили доста добро, можда зато што су сви били упућени на Србију, а не на иностранство – на-

домаћини два турнира завршнице АБА лиге где су тренинзи одржавани у дворани у Чајетини, а утакмице на Златибору. Поред одржавања редовних утакмица одбојкашких, кошаркашких и фудбалских лига, били смо домаћин и завршнице јуниорске АБА лиге, и задовољни смо кад је реч о том сегменту. Ту је и део везан за Портал „Златибор прес“ који је свакодневно обавештавао о свим битним догађајима на простору општине Чајетина, као што су

је набављен изузетно квалитетан семафор па и за то стижу похвале. Гостујући тим „Црвене звезде“ био је искрено одушевљен реконструкцијом салом и могућностима које сада пружа, посебно у овим специфичним условима.

У последњој седмици јуна је расписивање тендера за реконструкцију Дома културе, за коју је већ урађен пројекат.

– Део средстава смо добили од Филмског центра Србије за опрему

Спортски центар се прилагодио новонасталој ситуацији и условима пословања трудећи се да не запостави ни своје делатности везане за културу и спорт

гласио је Смиљанић. – Били смо попуњених капацитета као и сваке године, једина разлика је била што нису гостовали тимови из иностранства. Систем такмичења АБА лиге у коме „Златибор“ игра АБА 2 лигу, натерао нас је да се прилагодимо и том делу. Заједно са Туристичко-рекреативним комплексом на Златибору били смо

рад Кризног штаба, акције помоћи суграђанима и свему другом што је битно за живот и функционисање ове локалне заједнице.

Снови и стварност

Тренутно се на комплексу спортских терена „Швајцарија“ приводе крају радови на изградњи свлачионица на стадиону. За нову дворану

која ће бити потребна у реновираном објекту – рекао је на крају разговора Никола Смиљанић. – Реч је о једној врсти преддигитализације саме сале, где ће бити урађени нови аудио систем и систем расвете, а биће издигнут и ниво седишта како би се што боље видела бина која ће такође бити проширена. Вредност радова, што за потребне послове, што за опрему, износила би око 35 милиона динара. Новац за дигитални пројектор такође се очекује од Филмског центра, јер је Спортски центар Чајетина ушао у Програм дигитализацији биоскопа у Србији па се надам да ћемо те радове до краја године и завршити. **М. Р. А.**